

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ — Αρ. Φύλλου 87

16 Μαΐου 1997

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2496

Ασφαλιστική σύμβαση, τροποποιήσεις της νομοθεσίας για την ιδιωτική ασφάλιση και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1
Η έννοια και στοιχεία της ασφαλιστικής σύμβασης

1. Με την ασφαλιστική σύμβαση η ασφαλιστική επιχείρηση (ασφαλιστής) αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει, έναντι ασφαλίστρου, στον συμβαλλόμενό της (λήπτη της ασφάλισης) ή σε τρίτον, παροχή (ασφάλισμα) σε χρήμα ή, εφόσον υπάρχει ειδική συμφωνία, άλλη παροχή σε είδος, όταν επέλθει το περιστατικό από το οποίο συμφωνήθηκε να εξαρτάται η υποχρέωση του (ασφαλιστική περίπτωση).

2. Η ασφαλιστική σύμβαση περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία των συμβαλλομένων και του δικαιούχου του ασφαλίσματος, αν αυτός είναι διαφορετικό πρόσωπο, τη διάρκεια της ασφαλιστικής κάλυψης, το πρόσωπο ή το αντικείμενο και τη χρηματική αξία του ή την περιουσία που απειλούνται ή σχετίζονται με την επέλευση του κινδύνου, το είδος των κινδύνων (ασφαλιστικοί κίνδυνοι), το τυχόν ανώτατο όριο ευθύνης του ασφαλιστή (ασφαλιστικό ποσό), τις τυχόν εξαιρέσεις κάλυψης, το ασφάλιστρο και το εφαρμοστέο δίκαιο, αν αυτό δεν είναι το ελληνικό.

3. Ο ασφαλιστής, μέχρι την αποδοχή της πρότασης προς ασφάλιση, μπορεί να παράσχει προσωρινή ασφαλιστική κάλυψη, η οποία μετατρέπεται σε οριστική, αν εντός του χρόνου διάρκειας της προσωρινής κάλυψης συναφθεί η ασφαλιστική σύμβαση.

Άρθρο 2
Ασφαλιστήριο

1. Η ασφαλιστική σύμβαση αποδεικνύεται με έγγραφο που εκδίδεται από τον ασφαλιστή. Η με μηχανικό μέσο αποτύπωση της υπογραφής του ασφαλιστή αρκεί. Το ασφαλιστήριο μπορεί να εκδοθεί και σε διαταγή ή στον κομιστή.

2. Ο ασφαλιστής υποχρεούται να παραδώσει στον λήπτη της ασφάλισης ασφαλιστήριο ή, αν έχει συμφωνήσει προσωρινή κάλυψη, έγγραφο προσωρινής κάλυψης.

3. Το ασφαλιστήριο και το έγγραφο προσωρινής κάλυψης πρέπει να περιέχουν τουλάχιστον τα στοιχεία της ασφαλιστικής σύμβασης και τον τόπο και χρόνο έκδοσής τους. Ο λήπτης της ασφάλισης δικαιούται οποτεδήποτε να ζητήσει αντίγραφα των επεξηγήσεων και στοιχείων που τυχόν έδωσε στον ασφαλιστή κατά τη σύναψη της σύμβασης, καθώς και αντίγραφο του ασφαλιστηρίου, σε περίπτωση που τούτο απωλέσθηκε.

4. Όταν η σύμβαση διέπεται από γενικούς ή ειδικούς ασφαλιστικούς όρους, ο ασφαλιστής οφείλει να μνημονεύσει τούτο στο τμήμα του ασφαλιστηρίου που αναγράφονται τα εξατομικευμένα στοιχεία της σύμβασης και να τους παραδώσει στον ασφαλισμένο μαζί με το ασφαλιστήριο.

5. Αν το περιεχόμενο του ασφαλιστηρίου παρεκκλίνει από την αίτηση για ασφάλιση, οι παρεκκλίσεις θεωρούνται ότι έχουν εγκριθεί από την αρχή, εφόσον ο λήπτης της ασφάλισης δεν εναντιώνεται γραπτά εντός ενός (1) μηνός από την παραλαβή του ασφαλιστηρίου και εφόσον ο ασφαλιστής τον έχει ενημερώσει για την παρέκκλιση και για το δικαίωμα εναντίωσης γραπτά ή

με σημείωση στην πρώτη σελίδα του ασφαλιστηρίου, στοιχειοθετημένη με εντονότερα στοιχεία από τα λοιπά, ώστε να υποπίπτει εύκολα στην αντίληψη και έχει χορηγήσει σε αυτόν σε χωριστό έντυπο υπόδειγμα δήλωσης εναντίωσης. Αν ο ασφαλιστής παρέλειψε να ενημερώσει ως άνω τον λήπτη και να του χορηγήσει το ως άνω υπόδειγμα, τότε οι παρεκκλίσεις δεν δεσμεύουν τον λήπτη της ασφάλισης και θεωρείται ότι έχει συμφωνηθεί το περιεχόμενο της αίτησης για ασφάλιση.

6. Αν ο ασφαλιστής δεν παρέδωσε στον λήπτη της ασφάλισης κάποια από τις πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 4 παρ. 2 περίπτωση Η και παρ. 3 περίπτωση Δ του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, κατά το χρόνο της υποβολής της αίτησης για ασφάλιση ή αν δεν παρέδωσε τους ασφαλιστικούς όρους σύμφωνα με την παρ. 4 του παρόντος άρθρου, τότε η σύμβαση θεωρείται ότι έχει συναφθεί με βάση το ασφαλιστήριο, τους ασφαλιστικούς όρους, καθώς και τις τυχόν επιπλέον πληροφορίες που προσδιορίζουν γενικά τη συγκεκριμένη σύμβαση, εφόσον ο λήπτης της ασφάλισης δεν εναντιώνεται γραπτά εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από την παράδοση του ασφαλιστηρίου. Αν παρέλθει αυτή η προθεσμία άπρακτη, η σύμβαση ισχύει αναδρομικά, από το χρόνο της σύναψής της. Η ως άνω προθεσμία δεν αρχίζει, αν ο ασφαλιστής δεν έχει ενημερώσει σχετικά με το δικαίωμα εναντίωσης τον λήπτη της ασφάλισης γραπτά ή με ευκρινή σημείωση στην πρώτη σελίδα του ασφαλιστηρίου και δεν έχει χορηγήσει σε αυτόν σε χωριστό έντυπο υπόδειγμα δήλωσης εναντίωσης. Το δικαίωμα εναντίωσης αποσβέννυται μετά πάροδο δέκα (10) μηνών από την πληρωμή του πρώτου ασφαλίστρου. Σε περίπτωση εναντίωσης, ματαιούται η σύναψη της σύμβασης. Το βάρος της απόδειξης της παράδοσης των εγγράφων φέρει ο ασφαλιστής. Οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου αυτού δεν θίγονται.

7. Σε περίπτωση που, μετά από ειδική αίτηση του λήπτη της ασφάλισης, η ασφαλιστική κάλυψη παρέχεται αμέσως, μπορεί να συμφωνηθεί κατά τη σύναψη της σύμβασης η παραίτηση από το δικαίωμα χορήγησης των κατά την παρ. 6 του άρθρου αυτού πληροφοριών, μέχρις ότου ο ασφαλιστής παραδώσει το ασφαλιστήριο.

8. Όλοι οι όροι του ασφαλιστηρίου πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα εύλογα συμφέροντα του λήπτη της ασφάλισης και του ασφαλισμένου και να γράφονται με σαφήνεια και με ευδιάκριτα στοιχεία. Συμφωνία παραίτησης από το δικαίωμα προσβολής της ασφαλιστικής σύμβασης λόγω πλάνης δεν δεσμεύει τον λήπτη της ασφάλισης.

Άρθρο 3
Περιγραφή του κινδύνου

1. Κατά τη σύναψη της σύμβασης ο λήπτης της ασφάλισης υποχρεούται να δηλώσει στον ασφαλιστή κάθε στοιχείο ή περιστατικό που γνωρίζει, το οποίο είναι αντικειμενικά ουσιώδες για την εκτίμηση του κινδύνου, καθώς επίσης να απαντήσει σε κάθε σχετική ερώτηση του ασφαλιστή. Στοιχεία και περιστατικά, για τα οποία ο ασφαλιστής έθεσε σαφείς γραπτές ερωτήσεις, τεκμαίρεται ότι είναι τα μόνα τα οποία επηρεάζουν την από μέρους του εκτίμηση και αποδοχή του κινδύνου.

Εάν ο ασφαλιστής συνάψει τη σύμβαση με βάση γραπτές ερωτήσεις, δεν μπορεί να επικαλεστεί το γεγονός ότι:

α. συγκεκριμένες ερωτήσεις έμειναν αναπάντητες,

β. δεν ανακοινώθηκαν περιστάσεις που δεν αποτελούσαν αντικείμενα ερώτησης,

γ. δόθηκε καταφανώς ελλιπής απάντηση σε γενική ερώτηση, εκτός αν ο αντισυμβαλλόμενος ενήργησε κατά τον τρόπο αυτόν με πρόθεση να εξαπατήσει τον ασφαλιστή.

2. Ο ασφαλιστής δεν μπορεί να επικαλεστεί ατέλειες ή πλημμέλειες των απαντήσεων του ερωτηματολογίου, εκτός αν έγιναν από πρόθεση.

3. Αν για οποιονδήποτε λόγο, που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του ασφαλιστή ή του λήπτη της ασφάλισης, δεν έχουν περιέλθει σε γνώση του ασφαλιστή στοιχεία ή περιστατικά που είναι αντικειμενικά ουσιώδη για την εκτίμηση του κινδύνου, ο ασφαλιστής δικαιούται να καταγγείλει τη σύμβαση ή να ζητήσει την τροποποίησή της, μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός αφότου έλαβε γνώση αυτών των στοιχείων ή των περιστατικών.

4. Η πρόταση του ασφαλιστή για τροποποίηση της σύμβασης θεωρείται ως καταγγελία, αν μέσα σ' ένα (1) μήνα από τη λήψη της δεν γίνει δεκτή και αυτό αναφέρεται στο έγγραφο της πρότασης.

5. Σε περίπτωση παράβασης από αμέλεια της υποχρέωσης που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου αυτού, ο ασφαλιστής έχει τα δικαιώματα της παρ. 3 του άρθρου αυτού και επιπλέον, αν η ασφαλιστική περίπτωση επέλθει πριν τροποποιηθεί σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου αυτού, η ασφαλιστική σύμβαση ή πριν η καταγγελία αρχίσει να παράγει αποτελέσματα, το ασφάλισμα μειώνεται κατά το λόγο του ασφαλίστρου που έχει καθορισθεί προς το ασφάλιστρο που θα είχε καθορισθεί, αν δεν υπήρχε η παράβαση.

6. Σε περίπτωση παράβασης από δόλο της υποχρέωσης που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου αυτού, ο ασφαλιστής έχει δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από τότε που έλαβε γνώση της παράβασης. Αν η ασφαλιστική περίπτωση επέλθει εντός της παραπάνω προθεσμίας, ο ασφαλιστής απαλλάσσεται της υποχρέωσής του προς καταβολή του ασφαλίσματος. Ο λήπτης της ασφάλισης υποχρεούται σε αποκατάσταση κάθε ζημίας του ασφαλιστή.

7. Η καταγγελία της ασφαλιστικής σύμβασης εκ μέρους του ασφαλιστή στις περιπτώσεις των παρ. 3 και 5 του άρθρου αυτού επιφέρει αποτελέσματα μετά πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που θα περιέλθει στον λήπτη της ασφάλισης ή μετά πάροδο ενός (1) μηνός από τη λήψη της πρότασης τροποποίησης που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου αυτού. Στην περίπτωση της παρ. 6 του άρθρου αυτού, η καταγγελία επιφέρει άμεσα αποτελέσματα. Ο ασφαλιστής δικαιούται των ασφαλίστρων που ήταν ληξιπρόθεσμα κατά το χρόνο, κατά τον οποίο επήλθαν τα αποτελέσματα της καταγγελίας της σύμβασης ή κατά το χρόνο επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου, στην περίπτωση που κατά τις παρ. 5 και 6 του άρθρου αυτού περιορίζεται η ευθύνη του ή απαλλάσσεται αυτής.

8. Με την επιφύλαξη του άρθρου 29 παρ. 2, οι διατάξεις των παρ. 3 έως 5 του άρθρου αυτού δεν

εφαρμόζονται στις ασφαλίσεις ζωής. Επίσης, οι διατάξεις των παρ. 3 έως 5 του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται στις ασφαλίσεις ασθενειών.

Άρθρο 4
Επίταση του κινδύνου

1. Κατά τη διάρκεια της σύμβασης ο λήπτης της ασφάλισης υποχρεούται να δηλώσει στον ασφαλιστή, μέσα σε δεκατέσσερις (14) ημέρες από τότε που περιήλθε σε γνώση του, κάθε στοιχείο ή περιστατικό, το οποίο μπορεί να επιφέρει σημαντική επίταση του κινδύνου, σε βαθμό που, αν ο ασφαλιστής το γνώριζε, δεν θα είχε συνάψει την ασφάλιση ή δεν θα την είχε σύνάψει με τους ίδιους όρους.

2. Ο ασφαλιστής, μόλις λάβει γνώση της επίτασης του κινδύνου, δικαιούται να καταγγείλει τη σύμβαση ή να ζητήσει την τροποποίησή της. Οι διατάξεις των παρ. 3, 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στην επίταση του κινδύνου κατά τη διάρκεια της σύμβασης.

3. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται στις ασφαλίσεις ζωής και ασθενειών.

Άρθρο 5
Μείωση και έλλειψη του κινδύνου

1. Αν ο ασφαλιστικός κίνδυνος μειώθηκε ουσιαστικά, ο λήπτης της ασφάλισης δικαιούται να ζητήσει αντίστοιχη μείωση του ασφαλίστρου. Αν ο ασφαλιστής αρνηθεί τη μείωση ή δεν απαντήσει στο σχετικό αίτημα για διάστημα πέραν του μηνός από της υποβολής του, ο λήπτης της ασφάλισης δικαιούται να καταγγείλει τη σύμβαση για το υπολειπόμενο διάστημα. Το δικαίωμα μείωσης του ασφαλίστρου δεν ισχύει στις ασφαλίσεις ζωής και ασθενειών, αν μεταβάλλεται η υγεία του ασφαλισμένου.

2. Αν ο ασφαλιστής κατά τη σύναψη της σύμβασης γνώριζε ότι αποκλειόταν η δυνατότητα επέλευσης της ασφαλιστικής περίπτωσης, ο λήπτης της ασφάλισης δεν υποχρεούται στην καταβολή του ασφαλίστρου. Αν ο λήπτης της ασφάλισης ή ο ασφαλισμένος ή ο δικαιούχος του ασφαλίσματος, κατά τη σύναψη της ασφάλισης, γνώριζε ότι η ασφαλιστική περίπτωση είχε ήδη επέλθει, ο ασφαλιστής δεν υποχρεούται σε παροχή και δικαιούται, εφόσον δεν γνώριζε την επέλευση του κινδύνου, το ασφάλιστρο μέχρι τέλους της ασφαλιστικής περιόδου.

Άρθρο 6
Καταβολή του ασφαλίστρου

1. Ο λήπτης της ασφάλισης υποχρεούται να καταβάλει τα ασφάλιστρα σε μετρητά, είτε εφάπαξ είτε με τμηματικές καταβολές. Η ασφαλιστική κάλυψη δεν αρχίζει πριν την καταβολή του εφάπαξ ασφαλίστρου ή της πρώτης δόσης της τμηματικής καταβολής, εκτός αν προκύπτει διαφορετικά από την ασφαλιστική σύμβαση ή από τις περιστάσεις.

2. Η καθυστέρηση της καταβολής ληξιπρόθεσμης δόσης ασφαλίστρου δίνει το δικαίωμα στον ασφαλιστή να καταγγείλει τη σύμβαση. Η καταγγελία γίνεται με γραπτή δήλωση στον λήπτη της ασφάλισης, στην οποία γνωστοποιείται ότι η περαιτέρω καθυστέρηση καταβολής ασφαλίστρου θα επιφέρει, μετά πάροδο ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση της δήλωσης, τη λύση της σύμβασης.

Άρθρο 7
Πραγματοποίηση του κινδύνου – Καταβολή του ασφαλίσματος

1. Ο λήπτης της ασφάλισης υποχρεούται εντός οκτώ (8) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της επέλευσης της ασφαλιστικής περίπτωσης να ειδοποιήσει τον ασφαλιστή. Ο λήπτης της ασφάλισης υποχρεούται να δίνει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, στοιχεία και έγγραφα που σχετίζονται με τις περιστάσεις και τις συνέπειες της επέλευσης του κινδύνου που του ζητάει ο ασφαλιστής. Ο λήπτης της ασφάλισης δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι δεν γνώριζε την επέλευση της ασφαλιστικής περίπτωσης, αν τούτο οφείλεται σε βαριά του αμέλεια.

2. Η υπαίτια παράβαση από τον λήπτη της ασφάλισης των υποχρεώσεων της παρ. 1 αυτού του άρθρου παρέχει το δικαίωμα στον ασφαλιστή να ζητήσει την αποκατάσταση της ζημίας του.

3. Ο λήπτης της ασφάλισης υποχρεούται να λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα προς αποφυγή ή μείωση της ζημίας και να ακολουθεί τις οδηγίες του ασφαλιστή. Τα έξοδα που προκύπτουν, εφόσον δικαιολογούνται από τις περιστάσεις, βαρύνουν τον ασφαλιστή, ακόμα και αν υπερβαίνουν το ασφαλιστικό ποσό. Αντίθετη συμφωνία επιτρέπεται, αν ο λήπτης της ασφάλισης ή ο ασφαλισμένος ενεργούν στην ασφάλιση για επαγγελματικούς λόγους. Αν το ασφάλισμα καλύπτει μέρος μόνο της ζημίας, ο ασφαλιστής υποχρεούται να αποδώσει μόνο ανάλογο μέρος των εξόδων, εκτός αν τα έξοδα δημιουργήθηκαν αποκλειστικά μετά από τις οδηγίες του ασφαλιστή.

4. Σε περίπτωση υπαίτιας παραβασης των διατάξεων της παρ. 3 αυτού του άρθρου, ο λήπτης της ασφάλισης υποχρεούται σε αποζημίωση του ασφαλιστή.

5. Ο ασφαλιστής απαλλάσσεται της υποχρέωσης προς ασφάλισμα, αν η επέλευση της ασφαλιστικής περίπτωσης οφείλεται, στη μεν ασφάλιση ζημιών, σε δόλο ή σε βαριά αμέλεια, στη δε ασφάλιση προσώπων, μόνο σε δόλο του λήπτη της ασφάλισης ή του ασφαλισμένου ή του δικαιούχου του ασφαλίσματος ή των προσώπων που συνοικούν μαζί τους ή των νομίμων αντιπροσώπων τους ή των εκπροσώπων τους ή των τρίτων στους οποίους έχει ανατεθεί επαγγελματικά η φύλαξη του αντικειμένου της ασφάλισης. Ο ασφαλιστής δικαιούται μόνο το δεδουλευμένο ασφάλιστρο.

6. Με την ασφαλιστική σύμβαση μπορεί να διευρυνθούν οι περιπτώσεις απαλλαγής του ασφαλιστή, αν ο λήπτης της ασφάλισης ή ο ασφαλισμένος ενεργούν στην ασφάλιση για κάλυψη επαγγελματικών κινδύνων. Επίσης, μπορεί να συμφωνηθεί ότι θα οφείλεται το ασφάλιστρο μέχρι τέλους της ασφαλιστικής περιόδου, αν μετά την επέλευση της ασφαλιστικής περίπτωσης καταγγελθεί η σύμβαση.

7. Αν επέλθει η ασφαλιστική περίπτωση, ο ασφαλιστής υποχρεούται να καταβάλει το ασφάλισμα χωρίς υπαίτια καθυστέρηση. Αν για τη διάγνωση της έκτασης του ασφαλίσματος απαιτείται μεγάλο χρονικό διάστημα, ο

ασφαλιστής υποχρεούται, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, σε καταβολή του ποσού για το οποίο δεν υπάρχει αμφισβήτηση.

8. Οι διατάξεις των παρ. 2-4 αυτού του άρθρου δεν εφαρμόζονται στις ασφαλίσεις προσώπων.

Άρθρο 8
Διάρκεια και λύση της σύμβασης

1. Η ασφαλιστική σύμβαση, εφόσον συμφωνήθηκε για ορισμένο χρόνο, λύεται με την πάροδο του χρόνου αυτού, εκτός αν έχει συμφωνηθεί σιωπηρή παράταση. Η σιωπηρή παράταση δεν μπορεί να συμφωνηθεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους.

2. Αν έχει συμφωνηθεί για αόριστο χρόνο (διαρκής ασφάλιση), η σύμβαση λύεται με καταγγελία στο τέλος της ασφαλιστικής περιόδου. Η προθεσμία άσκησης του δικαιώματος καταγγελίας δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός (1) μηνός ούτε μεγαλύτερη των τριών (3) μηνών.

3. Στις ασφαλίσεις ζημιών που έχουν διάρκεια μεγαλύτερη του ενός (1) έτους και στις ασφαλίσεις προσώπων, ο λήπτης της ασφάλισης δικαιούται να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από την παράδοση του ασφαλιστηρίου. Η προθεσμία δεν αρχίζει, αν ο λήπτης της ασφάλισης δεν ενημερώθηκε σχετικά για το δικαίωμά του αυτό από τον ασφαλιστή και δεν βεβαιώνεται τούτο με έγγραφό του. Αν ο ασφαλιστής δεν ενημέρωσε τον λήπτη της ασφάλισης, το δικαίωμα υπαναχώρησης αποσβήνεται δύο (2) μήνες μετά την πληρωμή του πρώτου ασφαλίστρου. Το δικαίωμα υπαναχώρησης δεν υφίσταται στις ασφαλίσεις ζημιών, όπου η κάλυψη παρέχεται άμεσα μετά από ειδική αίτηση του λήπτη της ασφάλισης. Η προθεσμία άσκησης του δικαιώματος υπαναχώρησης αναστέλλεται καθόσο διάστημα ο λήπτης της ασφάλισης έχει δικαίωμα εναντίωσης, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου.

4. Η ασφαλιστική σύμβαση λύεται με καταγγελία, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις των άρθρων 3, 4, 5 παρ. 1, 6 και 12 του παρόντος νόμου, καθώς και της παρ. 2 αυτού του άρθρου. Ο λήπτης της ασφάλισης δικαιούται επίσης να καταγγείλει τη σύμβαση, αν ο ασφαλιστής κηρύχθηκε σε πτώχευση ή αν απαγορεύθηκε η ελεύθερη διάθεση μέρους ή του συνόλου των περιουσιακών του στοιχείων. Σε περίπτωση κήρυξης σε πτώχευση του λήπτη της ασφάλισης ή αν τέθηκε καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπο σε αναγκαστική διαχείριση, ο ασφαλιστής δικαιούται να καταγγείλει τη σύμβαση.

5. Στο ασφαλιστήριο μπορεί να προβλέπονται και άλλοι λόγοι καταγγελίας της ασφαλιστικής σύμβασης. Σε περίπτωση που συμφωνείται ο ασφαλιστής να διατηρεί το δικαίωμα καταγγελίας της σύμβασης μετά την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου, ο λήπτης της ασφάλισης έχει το ίδιο δικαίωμα. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 7 του άρθρου 3, της παρ. 4 του άρθρου 4 και του άρθρου 12 του παρόντος νόμου, τα αποτελέσματα της καταγγελίας, όταν ασκείται από τον ασφαλιστή, δεν μπορούν να επέρχονται πριν την πάροδο τριάντα (30) ημερών από τότε που θα περιέλθει στον λήπτη της ασφάλισης.

6. Ως ασφαλιστική περίοδος νοείται η διάρκεια του ενός (1) έτους, εκτός αν ο υπολογισμός των ασφαλίστρων έχει υπολογισθεί για μικρότερο διάστημα, οπότε νοείται το διάστημα αυτό.

Άρθρο 9
Ασφάλιση για λογαριασμό

1. Ο λήπτης της ασφάλισης μπορεί να συμβληθεί στην ασφαλιστική σύμβαση για λογαριασμό δικό του ή τρίτου. Ο τρίτος μπορεί και να μην ορίζεται στο ασφαλιστήριο (ασφάλιση για λογαριασμό όποιου ανήκει). Σε περίπτωση αμφιβολίας, η σύμβαση θεωρείται ότι καταρτίσθηκε για λογαριασμό του λήπτη της ασφάλισης.

2. Τον λήπτη της ασφάλισης βαρύνουν όλες οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την ασφαλιστική σύμβαση, εκτός από εκείνες που από τη φύση τους πρέπει να εκπληρωθούν από τον ασφαλισμένο. Ο ασφαλισμένος έχει τις ίδιες υποχρεώσεις με τον λήπτη της ασφάλισης, εφόσον έχει λάβει γνώση της σύμβασης και έχει τη δυνατότητα να τις εκπληρώσει.

Άρθρο 10
Παραγραφή

Αξιώσεις που πηγάζουν από την ασφαλιστική σύμβαση παραγράφονται, στις ασφαλίσεις ζημιών μετά από τέσσερα (4) χρόνια και στις ασφαλίσεις προσώπων μετά από πέντε (5) χρόνια, από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκαν.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΖΗΜΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 11
Έννοια και αντικείμενο της ασφάλισης ζημιών

1. Στην ασφάλιση κατά ζημιών, το ασφάλισμα συνίσταται στην αποκατάσταση της ζημίας της περιουσίας που συμφωνήθηκε ότι θα καλύπτεται, όταν επέλθει η ασφαλιστική περίπτωση (ασφαλιστική ζημία).

2. Η ζημιά της ασφαλισμένης περιουσίας μπορεί να συνίσταται στη βλάβη ή στην απώλεια αγαθών, απαιτήσεων και κερδών, καθώς και στις δαπάνες απόκρουσης και ικανοποίησης απαιτήσεων τρίτων.

3. Το ασφάλισμα δεν μπορεί να υπερβαίνει την έκταση της ασφαλιστικής ζημίας ούτε και το ασφαλιστικό ποσό.

4. Ο λήπτης της ασφάλισης ζημιών μπορεί να ασφαλίσει κάθε περιουσία για τη διατήρηση της οποίας έχει έννομο συμφέρον και η οποία απειλείται από ασφαλιστικό κίνδυνο.

Άρθρο 12
Διαδοχή στην ασφαλιστική σχέση

1. Η ασφάλιση ζημιών δεν λήγει, αν τον λήπτη της ασφάλισης ή τον ασφαλισμένο διαδεχθεί άλλος στην ασφαλιστική σχέση.

2. Εφόσον δεν έχει εκδοθεί ασφαλιστήριο σε διαταγή ή στον κομιστή, ασφαλιστής και λήπτης της ασφάλισης

ή ασφαλισμένος δικαιούνται να καταγγείλουν τη σύμβαση το αργότερο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες, αφότου έγινε γνωστή η διαδοχή. Η καταγγελία εκ μέρους του ασφαλιστή επιφέρει αποτελέσματα μετά πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που περιήλθε στον λήπτη της ασφάλισης ή τον ασφαλισμένο.

3. Ο ασφαλιστής απαλλάσσεται, αν ο ασφαλιστικός κίνδυνος επήλθε πριν από την πάροδο της παραπάνω 30ήμερης προθεσμίας ή πριν επέλθουν τα αποτελέσματα της καταγγελίας που εμπρόθεσμα άσκησε ο ασφαλιστής και εφόσον αποδείξει ότι δεν θα είχε αναλάβει τον κίνδυνο ή δεν θα τον είχε αναλάβει με τους ίδιους όρους, αν γνώριζε τη διαδοχή. Τα μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα επιστρέφονται. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται αν ο κίνδυνος επέλθει εντός τριάντα (30) ημερών από τη διαδοχή.

Άρθρο 13
Εξαιρέσεις της κάλυψης

1. Δεν παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη στο μέτρο που η πραγματοποίηση του ασφαλιστικού κινδύνου προέρχεται από πολεμικά γεγονότα η ενέργειες, εμφύλιο πόλεμο, στάση ή λαικές ταραχές.

2. Στην ασφάλιση πραγμάτων δεν παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη, στο μέτρο που η πραγματοποίηση του ασφαλιστικού κινδύνου προέρχεται από φυσική απομείωση των πραγμάτων αυτών.

3. Με το ασφαλιστήριο μπορεί να συμφωνηθεί η διεύρυνση των εξαιρέσεων κάλυψης, εφόσον υπαγορεύεται από δικαιολογημένες τεχνικές ανάγκες του ασφαλιστή.

Άρθρο 14
Υποκατάσταση ασφαλιστή

1. Εάν ο λήπτης της ασφάλισης έχει αξίωση προς αποκατάσταση της ζημιάς κατά τρίτου, η αξίωση περιέρχεται στον ασφαλιστή στην έκταση του ασφαλίσματος που κατέβαλε.

2. Εάν οι αξιώσεις του λήπτη της ασφάλισης στρέφονται κατά του ασφαλισμένου ή του δικαιούχου ασφαλίσματος ή των ανιόντων, κατιόντων και των συζύγων τους ή άλλων προσώπων που συνοικούν μαζί του, καθώς και των νομίμων αντιπροσώπων του ή των εκπροσώπων του, η αξίωση δεν περιέρχεται στον ασφαλιστή, παρά μόνο αν τα πρόσωπα αυτά ενήργησαν με δόλο.

3. Ο λήπτης της ασφάλισης και, σε περίπτωση ασφάλισης για λογαριασμό, ο ασφαλισμένος και ο τυχόν τρίτος δικαιούχος του ασφαλίσματος, υποχρεούνται να διαφυλάξουν τα δικαιώματά τους κατά του τρίτου που περιέρχονται στον ασφαλιστή. Παραβίαση της υποχρέωσης αυτής επάγεται ευθύνη των υπόχρεων, προς αποκατάσταση κάθε ζημιάς του ασφαλιστή.

4. Αν ο λήπτης της ασφάλισης ή ο ασφαλισμένος ενεργούν στην ασφάλιση για επαγγελματικούς λόγους, μπορεί να συμφωνηθεί η απαλλαγή του ασφαλιστή στο μέτρο που από υπαιτιότητα των υπόχρεων ματαιώθηκε η άσκηση του αναγωγικού του δικαιώματος.

5. Σε περίπτωση υποκατάστασης του ασφαλιστή, η παραγραφή των αξιώσεων του λήπτη της ασφάλισης κατά του τρίτου δεν συμπληρώνεται πριν την παρέλευση έξι (6) μηνών από την υποκατάσταση και εφόσον αυτή έλαβε χώρα πριν από την παραγραφή η την απόσβεση αυτών των αξιώσεων.

Άρθρο 15
Ασφάλιση με περισσότερους ασφαλιστές

1. Αν η ασφαλισμένη περιουσία έχει ασφαλιστεί κατά του ίδιου κινδύνου σε περισσότερους ασφαλιστές (πολλαπλή ασφάλιση), ο λήπτης της ασφάλισης ή ο ασφαλισμένος οφείλουν να γνωστοποιήσουν χωρίς καθυστέρηση σε κάθε ασφαλιστή την ασφάλιση και το ασφαλιστικό ποσό.

2. Οι περισσότερες ασφαλίσεις είναι ισχυρές μέχρι την έκταση της ασφαλιστικής ζημιάς.

3. Αν δεν συμφωνήθηκε κάτι άλλο, οι περισσότεροι ασφαλιστές ευθύνονται εις ολόκληρο, μέχρι το ασφαλιστικό ποσό της σύμβασής τους. Επιτρέπεται να συμφωνηθεί ότι, σε περίπτωση μη γνωστοποίησης της ύπαρξης άλλων ασφαλίσεων κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης, θα περιορίζεται το ασφάλισμα στο μέτρο που δεν καλύπτεται από προηγούμενη ασφάλιση. Σε περίπτωση που ο λήπτης της ασφάλισης η ο ασφαλισμένος παραλείψουν τη γνωστοποίηση με δόλο, εφαρμόζονται οι παρ. 6 και 7 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου.

4. Αν οι περισσότερες ασφαλιστικές συμβάσεις έχουν συναφθεί με κοινή συμφωνία, με ή χωρίς κοινό συντονιστή ασφαλιστή, ο κάθε ασφαλιστής ευθύνεται κατ' αναλογία του ασφαλισμένου σε αυτόν ποσοστού (συνασφάλιση).

Άρθρο 16
Υπολογισμός του ασφαλίσματος

1. Στην ασφάλιση κατά ζημιών πραγμάτων, αν δεν συμφωνήθηκε κάτι άλλο, βάση υπολογισμού του ασφαλίσματος είναι η τρέχουσα αξία ή, αν δεν υπάρχει, η συνηθισμένη αξία αυτών κατά το χρόνο επέλευσης του κινδύνου.

2. Το ασφάλισμα καθορίζεται απο την αντιπαραβολή της αξίας του πράγματος πριν και μετα την πραγματοποίηση του κινδύνου.

3. Ο ασφαλιστης μπορεί με ξεχωριστή συμφωνία, η οποία αποδεικνύεται με έγγραφο, να προβεί σε αποτίμηση της ασφαλισμένης περιουσίας. Στην περίπτωση αυτή το ασφάλισμα υπολογίζεται με βάση την αξία της αποτίμησης. Η αποτίμηση μπορεί να προσβληθεί μόνο για πλάνη, απατη, απειλή ή εικονικότητα.

Άρθρο 17
Υπασφάλιση - Υπερασφάλιση

1. Στην ασφάλιση πραγμάτων, αν η αξία τους που δηλώθηκε κατά τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης (ασφαλιστική αξία) υπολείπεται της τρέχουσας ή, αν δεν υπάρχει, της συνηθισμένης αξίας αυτών κατά το χρόνο επέλευσης του κινδύνου, η ευθύνη του ασφαλιστή περιορίζεται στην αποκατάσταση ανάλογου μέρους της ζημιάς.

2. Αν η αξία των πραγμάτων, που δηλώθηκε κατά τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης, υπερβαίνει την

τρέχουσα ή, αν δεν υπάρχει, τη συνηθισμένη αξία αυτών κατά το χρόνο επέλευσης του κινδύνου· οποιοσδήποτε από τους συμβαλλομένους μπορεί να απαιτήσει τη μείωση της ασφαλιστικής αξίας και του ασφαλίστρου, για το υπολειπόμενο διάστημα ισχύος της σύμβασης. Σε περίπτωση επέλευσης του κινδύνου, ο ασφαλιστής δεν ευθύνεται για το υπερβάλλον.

3. Αν η υπερασφάλιση οφείλεται σε δόλο του λήπτη της ασφάλισης, του ασφαλισμένου ή του δικαιούχου του ασφαλίσματος, η ασφάλιση είναι άκυρη. Ο καλόπιστος ασφαλιστής δικαιούται τα δεδουλευμένα ασφάλιστρα.

Άρθρο 18
Ανοικτή ασφάλιση

1. Αν η ασφαλισμένη περιουσία κατά τη σύναψη της σύμβασης έχει καθορισθεί μόνο κατά γένος και αφορά πράγματα τα οποία θα εμπίπτουν στον ασφαλιστικό κίνδυνο μελλοντικά, ο λήπτης της ασφάλισης ή ο ασφαλισμένος υποχρεούται να δηλώνει στον ασφαλιστή, ευθύς μόλις λάβει γνώση, το είδος των πραγμάτων, τις ασφαλιστικές αξίες, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο προσδιοριστικό της σύμβασης, σύμφωνα με τους όρους του ασφαλιστηρίου.

2. Το ασφάλιστρο υπολογίζεται με βάση τις δηλώσεις που γίνονται κάθε φορά.

3. Σε περίπτωση παράβασης της υποχρέωσης που προβλέπεται στην παράγραφο 1 αυτού του άρθρου, ο λήπτης της ασφάλισης υποχρεούται σε αποκατάσταση κάθε ζημιάς του ασφαλιστή. Αν η παράβαση έγινε από δόλο, εφαρμόζονται και οι παρ. 6 και 7 του άρθρου 3.

4. Σε περίπτωση που ο λήπτης της ασφάλισης ή ο ασφαλισμένος ενεργούν στην ασφάλιση για επαγγελματικούς λόγους, επιτρέπεται και διαφορετική ως προς τους όρους αυτού του άρθρου συμφωνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΕΙΔΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΖΗΜΙΩΝ

Άρθρο 19
Ασφάλιση πυρκαγιάς

1. Η ασφάλιση πυρκαγιάς περιλαμβάνει ζημιές που προκαλούνται από κινδύνους πυρκαγιάς και κεραυνού. Εάν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, περιλαμβάνει επίσης ζημιές που προκαλούνται από έκρηξη και άλλα παρεμφερή συμβάντα, έστω και αν δεν ακολούθησε πυρκαγιά. Το ασφάλισμα περιλαμβάνει τη μείωση της αξίας των βλαβέντων πραγμάτων, καθώς και την αποκατάσταση των ζημιών που προξένησαν τα αναγκαία μέτρα για τη διάγνωση, αποτροπή ή περιστολή της ζημιάς, όπως τα έξοδα κατάσβεσης και κατεδάφισης.

2. Αν δεν συμφωνήθηκε κάτι άλλο, η ασφάλιση περιλαμβάνει και τις ζημιές από κλοπές ή απώλειες κατά τη διάρκεια της πραγματοποίησης του κινδύνου ή αμέσως ύστερα από αυτήν ή εξαιτίας των μέτρων που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο.

3. Ασφαλιστική κάλυψη δεν παρέχεται όταν: α) η πυρκαγιά οφείλεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια που καταλογίζεται προσωπικά στον λήπτη της ασφάλισης, καθώς και σε δόλο των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 7 παρ. 5 του παρόντος νόμου, β) η αιτία της πυρκαγιάς συμπεριλαμβάνεται στις εξαιρέσεις του άρθρου 13 του παρόντος νόμου.

4. Η κάλυψη αρχίζει το μεσημέρι της επόμενης ημέρας από τη χρονολογία του ασφαλιστηρίου, εκτός αν συμφωνήθηκε κάτι άλλο.

5. Σε περίπτωση που ο λήπτης της ασφάλισης ή ο ασφαλισμένος ενεργούν στην ασφάλιση για επαγγελματικούς λόγους, επιτρέπεται και διαφορετική ως προς τους όρους αυτού του άρθρου συμφωνία.

Άρθρο 20
Ασφάλιση μεταφοράς πραγμάτων

1. Η ασφάλιση μεταφοράς πραγμάτων περιλαμβάνει τις ζημιές που προκαλούνται από όλους τους κινδύνους που δεν έχουν εξαιρεθεί, από τους οποίους απειλούνται τα πράγματα, κατά το χρονικό διάστημα από την εκ μέρους του μεταφορέα απόκτηση του δικαιώματος διάθεσης αυτών με σκοπό τη μεταφορά, μέχρι την απώλειά του εξαιτίας τερματισμού της μεταφοράς με οποιονδήποτε τρόπο.

2. Ο ασφαλιστής ευθύνεται κι αν ο κίνδυνος επήλθε από δόλο ή βαριά αμέλεια του μεταφορέα ή των προστηθέντων του.

3. Παρεκκλίσεις, διακοπές και άλλες αλλαγές στη διαδρομή και στο μεταφορικό μέσο δεν επιδρούν στην ευθύνη του ασφαλιστή, εκτός εάν τις προκάλεσε ή τις ενέκρινε ο λήπτης της ασφάλισης ή ο ασφαλισμένος, μολονότι δεν ήταν αναγκαίες, οπότε εφαρμόζεται το άρθρο 4 του παρόντος (επίταση του κινδύνου).

4. Βάση υπολογισμού του ασφαλίσματος είναι η αξία των πραγμάτων, όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 16 του παρόντος, που είχαν στον τόπο και το χρόνο κατά τον οποίο έγιναν δεκτά προς μεταφορά. Στην αξία αυτή μπορούν να προστίθενται και οι δαπάνες μεταφοράς, οι τελωνειακοί δασμοί, οι λοιπές επιβαρύνσεις και το προσδοκώμενο κέρδος.

Άρθρο 21
Ασφάλιση εσοδείας

Αν δεν συμφωνήθηκε κάτι άλλο, στην ασφάλιση εσοδείας, βάση υπολογισμού του ασφαλίσματος είναι η αξία που θα είχαν τα γεωργικά προϊόντα κατά την ωρίμανση ή τη συνηθισμένη συγκομιδή, αν δεν είχε επέλθει ο κίνδυνος.

Άρθρο 22
Ασφάλιση πιστώσεων και εγγυήσεων

1. Αν συμφωνήθηκε η κάλυψη του κινδύνου μη πληρωμής πίστωσης λόγω αφερεγγυότητας, που χορηγήθηκε από τον ασφαλισμένο στον οφειλέτη του (ασφάλιση πίστωσης), ο ασφαλιστής δεν έχει, εκτός αντίθετης συμφωνίας, το δικαίωμα διζήσεως.

2. Αν συμφωνήθηκε η χορήγηση εγγύησης στον ασφαλισμένο υπέρ του προσώπου που θα υποδείξει ο ασφαλισμένος (ασφάλιση εγγύησης), ο ασφαλιστής έχει, εκτός αντίθετης συμφωνίας, αναγωγικό δικαίωμα κατά του ασφαλισμένου για το ποσό το οποίο εγγυήθηκε και κατέβαλε, σύμφωνα με τους όρους της ασφαλιστικής σύμβασης.

Άρθρο 23
Ασφάλιση περιβαλλοντικών ζημιών

1. Αν δεν συμφωνήθηκε κάτι άλλο, η ασφάλιση περιβαλλοντικής ζημιάς περιλαμβάνει τα έξοδα αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα έξοδα αποκομιδής απορριμμάτων και ερειπίων που προέκυψαν από την επέλευση ασφαλιστικού κινδύνου.

2. Το ασφάλισμα καταβάλλεται μόνο έναντι των πράγματι καταβληθέντων εξόδων και μόνο εφόσον η ζημιά προέκυψε από αιφνίδιο και μη αναμενόμενο συμβάν.

Άρθρο 24
Ασφάλιση διακοπής λειτουργίας επιχείρησης

Αν δεν συμφωνήθηκε κάτι άλλο, η ασφάλιση διακοπής λειτουργίας επιχείρησης περιλαμβάνει την απώλεια των κερδών, τα γενικά έξοδα και τα έξοδα που ήταν άμεση συνέπεια της επέλευσης του κινδύνου και προέκυψαν στην επιχείρηση λόγω μερικής ή ολικής διακοπής της, που προήλθε από την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου στο χρονικό διάστημα που προβλέπεται στο ασφαλιστήριο.

Άρθρο 25
Ασφάλιση αστικής ευθύνης

Η ασφάλιση αστικής ευθύνης περιλαμβάνει τις δαπάνες, που προέρχονται άμεσα από την απόκρουση και ικανοποίηση αξιώσεων τρίτων κατά του λήπτη της ασφάλισης, που γεννήθηκαν από πράξεις ή παραλείψεις του για τις οποίες είχε συμφωνηθεί ασφαλιστική κάλυψη. Δεν παρέχεται κάλυψη, αν οι πράξεις ή οι παραλείψεις προκλήθηκαν από δόλο του λήπτη της ασφάλισης ή του ασφαλισμένου.

Άρθρο 26
Υποχρεωτική ασφάλιση αστικής ευθύνης

1. Όταν η ασφάλιση αστικής ευθύνης είναι κατά νόμο υποχρεωτική, ο τρίτος έχει ευθεία αξίωση και πέρα από το ασφαλιστικό ποσό, μέχρι το όριο για το οποίο η ασφάλιση είναι υποχρεωτική.

2. Ο ασφαλιστής δεν μπορεί να αντιτάξει κατά του τρίτου ζημιωθέντος ενστάσεις που απορρέουν από την ασφαλιστική σύμβαση, εκτός αν ο ζημιωθείς είναι ο λήπτης της ασφάλισης, άλλο πρόσωπο η αστική ευθύνη του οποίου καλύπτεται και, εφόσον υπήρχε συνοίκηση, σύζυγος και συγγενής ως και το δεύτερο βαθμό, έστω και από αγχιστεία, είτε του λήπτη της ασφάλισης είτε του ασφαλισμένου. Ο ασφαλιστής που κατέβαλε στον τρίτο χωρίς να είναι υποχρεωμένος κατά τα ανωτέρω έναντι του λήπτη της ασφάλισης, υποκαθίσταται στην απαίτηση του τρίτου κατά του ασφαλισμένου, μέχρι το ποσό που κατέβαλε. Η παραγραφή δεν συμπληρώνεται πριν την παρέλευση έξι (6) μηνών από την υποκατάσταση.

3. Γεγονός που οδηγεί στην άρση ή τη λήξη της ασφαλιστικής σχέσης, δεν αντιτάσσεται κατά του τρίτου ζημιωθέντα παρά μόνο μετά πάροδο ενός (1) μηνός από τότε που ο ασφαλιστής το κοινοποιήσει στην υπηρεσία ή στο νομικό πρόσωπο που έχει ορισθεί για το σκοπό αυτόν. Στις περιπτώσεις αυτές ο ασφαλιστής δεν ευθύνεται στο μέτρο που ο τρίτος είναι σε θέση να αποζημιωθεί από έναν άλλον ασφαλιστή ζημιών ή από φορέα κοινωνικής ασφάλισης.

4. Περισσότεροι τρίτοι που ζημιώθηκαν συντρέχουν μέχρι το ασφαλιστικό ποσό κατά το λόγο των απαιτήσεών τους. Αν ο ασφαλιστής κατέβαλε σε έναν από τους τρίτους ποσό μεγαλύτερο από την αναλογία του, απαλλάσσεται έναντι των λοιπών για τις πέραν του ασφαλιστικού ποσού απαιτήσεις, εκτός αν κατέβαλε γνωρίζοντας την ύπαρξή τους. Αυτοί όμως έχουν έναντι του τρίτου που ικανοποιήθηκε αξίωση για την απόδοση του ποσού που έλαβε πέρα από την αναλογία του.

5. Με αποφάσεις του Υπουργού Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορούν να καθορίζονται οι υπηρεσίες ή τα νομικά πρόσωπα που θα δέχονται τις κοινοποιήσεις των ασφαλιστών, η διαδικασία ελέγχου τήρησης της υποχρεωτικής ασφάλισης, καθώς και οι αναγκαίες λεπτομέρειες λειτουργίας υποχρεωτικών ασφαλίσεων αστικής ευθύνης. Οι διατάξεις αυτού του άρθρου δεν εφαρμόζονται, αν δεν έχει προσδιορισθεί η υπηρεσία ή το νομικό πρόσωπο.

6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται στην υποχρεωτική ασφάλιση ευθύνης από ατυχήματα αυτοκινήτων.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ
ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 27
Έννοια - Ασφαλιστήριο - Ασφάλιση ποσού

1. Στην ασφάλιση προσώπων το ασφάλισμα συνίσταται είτε στην καταβολή ορισμένου χρηματικού ποσού εφάπαξ ή σε περιοδικές προσόδους (ασφάλιση ποσού) είτε στην αποκατάσταση της συγκεκριμένης οικονομικής ζημιάς που προήλθε εξαιτίας ασθένειας ή ατυχήματος του ασφαλισμένου.

2. Αν δεν έχει συμφωνηθεί κάτι άλλο, η ασφαλιστική κάλυψη δεν παρέχεται μόνο στο μέτρο που η πραγματοποίηση του ασφαλιστικού κινδύνου προέρχεται άμεσα από πολεμικά γεγονότα και ιοντίζουσες ακτινοβολίες.

3. Το ασφαλιστήριο είναι ονομαστικό και δεν μπορεί να εκδοθεί σε διαταγή ή στον κομιστή.

4. Στην ασφάλιση για λογαριασμό μπορεί στο ασφαλιστήριο να μην κατονομάζεται ο ασφαλισμένος.

5. Στην ασφάλιση προσώπων που έχει συμφωνηθεί ως ασφάλιση ποσού, το ασφάλισμα καταβάλλεται ανεξάρτητα από το αν η επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου προκάλεσε ζημιά στον ασφαλισμένο ή στο δικαιούχο του ασφαλίσματος και ανεξάρτητα από το ύψος της ζημιάς που προκλήθηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΖΩΗΣ

Άρθρο 28
Ασφάλιση ζωής ιδίου ή τρίτου

1. Μπορεί να συμφωνηθεί η ασφάλιση κατά του κιν-

δύνου θανάτου ή η ασφάλιση επιβίωσης ή και των δύο, του λήπτη της ασφάλισης ή τρίτου.

2. Η ασφάλιση της ζωής τρίτου για τον κίνδυνο θανάτου του είναι άκυρη, αν δεν υπάρχει έγγραφη συναίνεσή του. Η έγγραφη συναίνεση αυτού απαιτείται επίσης και για τον ορισμό τρίτου δικαιούχου του ασφαλίσματος, καθώς και για την εκχώρηση ή την ενεχύραση των απαιτήσεων από την ασφάλιση. Αν ο τρίτος είναι ανίκανος, τη συναίνεση δίνει ο νόμιμος αντιπρόσωπός του. Αν ο νόμιμος αντιπρόσωπος είναι ο λήπτης της ασφάλισης ή ο δικαιούχος του ασφαλίσματος, τη συναίνεση δίνει ειδικός επίτροπος του ανικάνου.

3. Στην ασφάλιση ζωής για τον κίνδυνο θανάτου, ο ορισμός δικαιούχου γίνεται με γραπτή δήλωση του λήπτη της ασφάλισης, η οποία είναι ελεύθερα ανακλητή.

4. Αν δεν έχει ορισθεί δικαιούχος ή αν αυτός αποποιήθηκε το ασφάλισμα, δικαιούχος θεωρείται ο λήπτης της ασφάλισης και το ασφάλισμα μετά το θάνατό του περιλαμβάνεται στην κληρονομία του.

5. Ο δικαιούχος του ασφαλίσματος δεν μπορεί να εκχωρήσει ή να ενεχυράσει το ασφάλισμα χωρίς την έγγραφη συναίνεση του λήπτη της ασφάλισης ή, σε περίπτωση ασφάλισης ζωής τρίτου, αυτού του τρίτου, εφόσον έχει δικαίωμα ορισμού δικαιούχου.

Άρθρο 29
Δήλωση στοιχείων του ασφαλισμένου - Εξαγορά

1. Η ηλικία του προσώπου, για το θάνατο ή την επιβίωση του οποίου συνάπτεται η ασφάλιση, αποτελεί ουσιώδες στοιχείο για την εκτίμηση του κινδύνου, κατά την έννοια του άρθρου 3 του παρόντος νόμου. Αναληθής δήλωση ηλικίας θεωρείται ότι ασκεί επιρροή στην εκτίμηση του κινδύνου, εάν βρίσκεται έξω από τα όρια που προβλέπουν τα σχετικά τιμολόγια του ασφαλιστή κατά την έναρξη της ασφαλιστικής κάλυψης.

2. Σε περίπτωση παράβασης από δόλο της παρ. 1 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, ο λήπτης της ασφάλισης δικαιούται μόνο την αξία εξαγοράς του ασφαλιστηρίου.

3. Στην ατομική ασφάλιση ο λήπτης της ασφάλισης έχει δικαίωμα να ζητήσει από τον ασφαλιστή την εξαγορά της ασφάλισης μετά πάροδο χρονικού διαστήματος που προβλέπεται στο ασφαλιστήριο και το οποίο δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο των τριών (3) ετών. Στην ομαδική ασφάλιση μπορεί να συμφωνηθεί κάτι διαφορετικό.

4. Ο ασφαλιστής αποδίδει στον λήπτη της ασφάλισης την αξία της εξαγοράς που συμφωνήθηκε. Ως βάση υπολογισμού της αξίας εξαγοράς λαμβάνονται υπόψη τα έξοδα του ασφαλιστή που βαρύνουν τη συγκεκριμένη σύμβαση και τα καταβληθέντα ασφάλιστρα αποταμίευσης. Την ίδια υποχρέωση έχει ο ασφαλιστής και σε κάθε περίπτωση λύσης της ασφαλιστικής σύμβασης.

Άρθρο 30
Αυτοκτονία ή θανάτωση

1. Εάν το πρόσωπο για το θάνατο του οποίου συνάπτεται η ασφάλιση αυτοκτόνησε, ο ασφαλιστής υποχρεούται να καταβάλει το ασφάλισμα, εφόσον έχουν περάσει δύο (2) τουλάχιστον χρόνια από τη σύναψη της σύμβασης. Το ίδιο ισχύει και για κάθε μεταγενέστερη συμφωνία με την οποία αυξάνεται το ασφαλιστικό ποσό.

2. Ο δικαιούχος εκπίπτει από το δικαίωμά του, αν με πρόθεση προκάλεσε το θάνατο του ασφαλισμένου ή αποπειράθηκε να τον θανατώσει.

3. Με την επιφύλαξη της παρ. 2 αυτού του άρθρου, θάνατος του ασφαλισμένου, που προκλήθηκε από τα πρόσωπα του άρθρου 7 παρ. 5 του παρόντος νόμου, δεν απαλλάσσει τον ασφαλιστή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

Άρθρο 31
Ασφάλιση ατυχημάτων

1. Αν δεν συμφωνήθηκε κάτι άλλο, η ασφάλιση ατυχημάτων περιλαμβάνει τις σωματικές βλάβες που προέρχονται απο εξωτερική, βίαιη, αιφνίδια και ξένη προς την πρόθεση του ασφαλισμένου αιτία, εφόσον προκαλέσει προσωρινή ή μόνιμη, μερική ή ολική αναπηρία ή θάνατο ή ανάγκη νοσηλείας.

2. Ο λήπτης της ασφάλισης υποχρεούται να ειδοποιήσει τον ασφαλιστή για την τυχόν ύπαρξη άλλης ασφάλισης κατά ατυχημάτων. Παράβαση της υποχρέωσης αυτής δίνει δικαίωμα στον ασφαλιστη να καταγγείλει τη σύμβαση μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός αφότου έλαβε γνώση της παράλειψης.

3. Μπορεί να συμφωνηθεί η καταβολή ασφαλίσματος που αντιστοιχεί είτε στις συγκεκριμένες άμεσες ζημιές του ασφαλισμένου είτε στα τυχόν κατ' αποκοπή για κάθε περίπτωση συμφωνημένα ποσά εφάπαξ ή σε περιοδικές παροχές είτε στην παροχή ιατροφαρμακευτικών και χειρουργικών υπηρεσιών. Αν συμφωνήθηκε η καταβολή των συγκεκριμένων αμέσων ζημιών, έχουν εφαρμογή τα άρθρα 14 και 15 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 32
Ασφάλιση ασθενειών

1. Αν δεν συμφωνήθηκε κάτι άλλο, η ασφάλιση ασθενειών περιλαμβάνει τις ασθένειες που προέρχονται από αιτίες οι οποίες δεν υπήρχαν ή υπήρχαν, αλλά ο ασφαλισμένος δικαιολογημένα αγνοούσε την ύπαρξή τους κατά τη σύναψη της σύμβασης.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 31 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται αναλόγως και στην ασφάλιση ασθενειών.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 33

1. Κάθε δικαιοπραξία που περιορίζει τα δικαιώματα του λήπτη της ασφάλισης, του ασφαλισμένου ή του δικαιούχου του ασφαλίσματος είναι άκυρη, εκτός αν ορίζεται κάτι άλλο ειδικά στον παρόντα νόμο ή αν πρόκειται για ασφάλιση μεταφοράς πραγμάτων, πίστωσης ή εγγύησης, καθώς και θαλάσσια ή αεροπορική ασφάλιση ζημιών.

2. Οι διατάξεις του ένατου τμήματος του εμπορικού νόμου, όπως ισχύει, καταργούνται.

3. Το άρθρο 33 παρ. 1 του ν.δ/τος 400/1970 "περί ιδιωτικής επιχειρήσεως ασφαλίσεως" (ΦΕΚ 10 Α'), όπως

ισχύει, καταργείται.

4. Οι κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου υφιστάμενες ασφαλιστικές συμβάσεις διέπονται εφεξής από τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 34

Η ισχύς των άρθρων 1 έως 33 αρχίζει έξι (6) μήνες μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Άρθρο 35

Τροποποιήσεις και συμπληρώσεις του ν.δ/τος 400/1970 "Περί ιδιωτικής επιχειρήσεως ασφαλίσεως και άλλες διατάξεις", όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί από το ν. 761/1978 (ΦΕΚ 42 Α'), ν. 1380/1983 (ΦΕΚ 101 Α'), π.δ. 118/1985 (ΦΕΚ 35 Α'), ν. 1569/1985 (ΦΕΚ 183 Α'), ν. 1875/1990 (ΦΕΚ 21 Α'), π.δ. 103/1990 (ΦΕΚ 47 Α'), π.δ. 459/1990 (ΦΕΚ 175 Α'), π.δ. 325/1991 (ΦΕΚ 117 Α'), π.δ. 239/1993 (ΦΕΚ 106 Α'), ν. 2170/1993 (ΦΕΚ 150 Α') και π.δ. 252/1996 (ΦΕΚ 86 Α')

1. Τα εδάφια πέμπτο και έκτο της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

"Ασφαλιστικές επιχειρήσεις μπορούν να ιδρύουν ανώνυμες εταιρίες και να συμμετέχουν σε όμοιες εταιρίες, έστω και αν δεν έχουν ως αντικείμενο ασφαλιστικές εργασίες. Προς το σκοπό αυτόν και ύστερα από έγκριση του Υπουργού Ανάπτυξης μπορούν να διαθέτουν τα πέραν των διατιθέμενων προς ασφαλιστική τοποθέτηση τεχνικών αποθεμάτων και περιθωρίου φερεγγυότητας στοιχεία του ενεργητικού τους, δηλώνοντας τα κεφάλαια της ασφαλιστικής επιχείρησης που πρόκειται να χρησιμοποιήσουν για την ως άνω ίδρυση ή συμμετοχή."

2. Στο τέλος του άρθρου 3α του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, προστίθεται παρ. 7, που έχει ως εξής:

"7. Η λέξη "ασφαλιστής" δηλώνει αποκλειστικά την ασφαλιστική επιχείρηση που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα, είτε υπό καθεστώς εγκατάστασης είτε υπό καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Η παρ' οιουδήποτε άλλου καθ' οιονδήποτε τρόπο χρησιμοποίηση της απαγορεύεται."

3. Οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 4α του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

"1. Στο Υπουργείο Ανάπτυξης συνιστάται εννεαμελής (9μελής) Επιτροπή Ιδιωτικής Ασφάλισης, η οποία αποτελείται από:

α. Έναν καθηγητή πανεπιστημίου με γνωστικό αντικείμενο το εμπορικό δίκαιο ή τα οικονομικά με ειδίκευση στην ιδιωτική ασφάλιση, που επιλέγεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης, ως πρόεδρο.

β. Το Γενικό Διευθυντή, στον οποίο υπάγεται η Διεύθυνση Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και Αναλογιστικής του Υπουργείου Ανάπτυξης.

γ. Έναν εκπρόσωπο της "Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος."

δ. Έναν εκπρόσωπο της "Ομοσπονδίας Ασφαλιστικών Συλλόγων Ελλάδος (Ο.Α.Σ.Ε.)".

ε. Έναν εκπρόσωπο των οργανώσεων των διαμεσολαβούντων στις ιδιωτικές ασφαλιστικές εργασίες που επιλέγεται με μεταξύ τους ψηφοφορία από τους προέδρους των διοικητικών συμβουλίων των "Πανελλήνιου Συνδέσμου Συντονιστών Ασφαλιστικών Συμβούλων", "Συνδέσμου Ελλήνων Μεσιτών Ασφαλίσεων", "Πανελληνίου Ομοσπονδίας Επαγγελματιών Ασφαλιστών" και "Πανελλήνιου Συνδέσμου Ασφαλιστικών Συμβούλων".

στ. Τρία πρόσωπα εξειδικευμένα σε θέματα του γνωστικού αντικειμένου της ιδιωτικής ασφάλισης ή της αναλογιστικής, που επιλέγονται από τον Υπουργό Ανάπτυξης.

ζ. Έναν εκπρόσωπο του Εθνικού Συμβουλίου Καταναλωτών.

2. Ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας της Επιτροπής διορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, με τριετή θητεία. Ως γραμματέας της Επιτροπής ορίζεται υπάλληλος του Υπουργείου Ανάπτυξης.

3. Σε περίπτωση καθυστέρησης της υπόδειξης των υπό στοιχεία γ., δ. και ε' της παρ. 1 αυτού του άρθρου προσώπων πέραν των τριάντα (30) ημερών από την αποστολή σχετικής πρόσκλησης του Υπουργείου Ανάπτυξης, η Επιτροπή Ιδιωτικής Ασφάλισης συγκροτείται και συνεδριάζει και χωρίς τα μέλη της αυτά. Μετά την τυχόν καθυστερημένη υπόδειξη συμπληρώνεται η απόφαση της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

4. Τα προς συζήτηση στην Επιτροπή θέματα εισηγείται ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και Αναλογιστικής. Για την παραπέρα ειδικότερη επεξεργασία όλων ή ορισμένων θεμάτων της ημερήσιας διάταξης μπορεί να ορίζεται ειδικός εισηγητής ένα μέλος της Επιτροπής, που ορίζεται από τον Πρόεδρο της."

4. Στην παρ. 7 του άρθρου 4α του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, προστίθεται δεύτερο εδάφιο, που έχει ως εξής:

"Με απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Οικονομικών ορίζονται, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, η αμοιβή κατά συνεδρίαση του Προέδρου, των μελών και του γραμματέα της Επιτροπής Ιδιωτικής Ασφάλισης."

5. Η παρ. 2 του άρθρου 5 του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μπορεί να καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με το ειδικότερο περιεχόμενο του παραπάνω Δελτίου. Με όμοια απόφαση μπορεί να καθορίζεται ότι το Δελτίο αυτό θα εκδίδεται δύο φορές το χρόνο."

6. Στο τέλος του άρθρου 5 του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, προστίθεται παρ. 3, που έχει ως εξής:

"3. Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις υποχρεούνται μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης να αποστέλλουν στον ασφαλισμένο που θα το ζητήσει αντίγραφο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και του πιστοποιητικού ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή. Επίσης, ο Υπουργός Ανάπτυξης μπορεί να ζητάει από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις να του υποβάλλουν εντός συγκεκριμένης προθεσμίας τριετή ή πενταετή επιχειρηματικά σχέδια."

7. Τα εδάφια τρίτο έως πέμπτο της παρ. 1 του άρθρου

6 του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

"Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Ιδιωτικής Ασφάλισης και μετά από άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος, ασφαλιστικές επιχειρήσεις που λειτουργούν στην Ελλάδα μπορούν να επεκτείνουν τις εργασίες τους και σε κράτη μη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.). Η άδεια χορηγείται, εφόσον η επιχείρηση αποδεικνύει ότι και μετά την προβλεπόμενη επέκταση των εργασιών της πληροί τις περί περιθωρίου φερεγγυότητας διατάξεις του παρόντος και εφόσον δηλώσει στο Υπουργείο Ανάπτυξης αν θα σχηματίσει τα τεχνικά αποθέματα και το περιθώριο φερεγγυότητας στην Ελλάδα ή αν θα καταθέσει εγγύηση, καθώς και το ύψος των ποσών που θα χρησιμοποιήσει. Η άδεια χορηγείται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την υποβολή των δικαιολογητικών. Στην περίπτωση εγκατάστασης στα ως άνω κράτη, θα πρέπει μέσα σε εύλογο διάστημα από τη χορήγηση της άδειας να προσκομίζει στο Υπουργείο Ανάπτυξης και τη σχετική άδεια του κράτους υποδοχής."

8. Στο άρθρο 9 του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, προστίθεται νέα παράγραφος 4, που έχει ως εξής:

"4. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν υπάρχει κίνδυνος παραβίασης των κειμένων διατάξεων και του καταστατικού της εταιρείας, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μπορεί να ανατίθεται σε ελεγκτικές εταιρίες ή κοινοπραξίες ελεγκτών, που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών του άρθρου 13 του π.δ/τος 226/1992 (ΦΕΚ 120 Α'), η διενέργεια έκτακτου ελέγχου με βάση τα διεθνή δεδομένα. Έργο των ως άνω ελεγκτικών εταιριών και κοινοπραξιών θα είναι η διενέργεια οικονομικού και διαχειριστικού ελέγχου στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις στα πλαίσια της ασκούμενης από το Υπουργείο Ανάπτυξης εποπτείας στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις για τη διαπίστωση της εφαρμογής από αυτές της κείμενης νομοθεσίας, όπως ειδικότερα θα καθορίζεται με την ως άνω απόφαση. Ο τρόπος επιλογής και η αμοιβή των άνω ελεγκτικών εταιριών και κοινοπραξιών θα καθορίζεται, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Οικονομικών.

Για τις υποχρεώσεις των παραπάνω ελεγκτών έχουν εφαρμογή και η παράγραφος 4 του άρθρου 40 β' και η παράγραφος 1 του άρθρου 40 γ' του ν. 2190/1920 "περί ανωνύμων εταιριών", όπως ισχύει σήμερα."

9. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Οι δικαιούχοι ασφαλίσματος και οι καθολικοί και ειδικοί τους διάδοχοι έχουν προνόμιο στην ασφαλιστική τοποθέτηση που προηγείται από κάθε άλλο γενικό ή ειδικό προνόμιο, εκτός από το προνόμιο της παραγράφου 8 του άρθρου 12α και το προνόμιο για απαιτήσεις από σχέση εξαρτημένης εργασίας, με εξαίρεση τις απαιτήσεις των ασκούντων το δικαίωμα διοίκησης και διαχείρισης της ασφαλιστικής επιχείρησης."

10. α. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 10 του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"Ο Υπουργός Ανάπτυξης, μετά από αίτηση του Επικουρικού Κεφαλαίου, υποχρεούται μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την υποβολή της αίτησης να επιτρέψει στον επόπτη εκκαθάρισης ή στον εκκαθαριστή, καθώς και στον επόπτη πτώχευσης ή στο σύνδικο τη μεταβίβαση στο Επικουρικό Κεφάλαιο του δικαιώματος διοίκησης και διάθεσης περιουσιακών στοιχείων που έχουν διατεθεί σε ασφαλιστική τοποθέτηση ασφάλισης αστικής ευθύνης από την κυκλοφορία αυτοκινήτων για την ικανοποίηση, από άμεσες ή μελλοντικές απαιτήσεις, των δικαιούχων ασφαλίσματος."

β. Αποφάσεις του Υπουργού Ανάπτυξης, με τις οποίες έχει εγκριθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος η μεταβίβαση από τους επόπτες εκκαθάρισης περιουσιακών στοιχείων ασφαλιστικών επιχειρήσεων, των οποίων έχει ήδη ανακληθεί η άδεια, προς το Επικουρικό Κεφάλαιο, είναι έγκυρες.

11. Στο άρθρο 10 του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, προστίθεται νέα παράγραφος 6, που έχει ως εξής:

"6. Αμέσως μετά την ανάκληση της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης στον κλάδο ασφάλισης αστικής ευθύνης από χερσαία αυτοκίνητα οχήματα για παράβαση νόμου, το Επικουρικό Κεφάλαιο σε συνεργασία με τον επόπτη εκκαθάρισης σφραγίζουν τα κεντρικά γραφεία και υποκαταστήματα της ασφαλιστικής επιχείρησης. Η σφράγιση δεν μπορεί να διαρκέσει πέραν των πέντε (5) εργάσιμων ημερών. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις της σφράγισης και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής."

12. Όπου στο άρθρο 10 του ν.δ/τος 400/1970 αναφέρεται "εκτελεστή απόφαση διαιτητικού δικαστηρίου", διαγράφεται η λέξη "εκτελεστή" και στο τέλος του άρθρου αυτού προστίθεται νέα παράγραφος 7, που έχει ως εξής:

"7. Όπου στον παρόντα νόμο γίνεται αναφορά σε απόφαση διαιτητικού δικαστηρίου νοείται η απόφαση εκείνη, η αγωγή ακύρωσης της οποίας είτε δεν έχει ασκηθεί εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας του άρθρου 899 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως ισχύει, είτε έχει απορριφθεί τελεσίδικα."

13. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 12α του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής:

"Κατά το στάδιο αυτό και μέχρι την περάτωση της εκκαθάρισης η ασφαλιστική επιχείρηση δεν μπορεί να κηρυχθεί σε πτώχευση."

β. Σε ασφαλιστικές επιχειρησεις που έχουν ήδη κηρυχθεί σε πτώχευση κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος αναστέλλεται η διαδικασία της πτώχευσης, εφόσον αυτή έχει κηρυχθεί μέσα στη διετία πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

14. Η παράγραφος 12 του άρθρου 12α του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"12. Ο εκκαθαριστής και ο επόπτης της εκκαθάρισης δεν υπέχουν ποινική ευθύνη ούτε προσωποκρατούνται ούτε υπέχουν οποιαδήποτε άλλη ευθύνη για χρέη της ασφαλιστικής επιχείρησης προς το Δημόσιο ή τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής τους. Το χρονικό διάστημα της θητείας τους ανέρχεται σε δύο (2) χρόνια, που μπορεί να ανανεώνεται."

15. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 13α του ν.δ/τος 400/1970 αντικαθίσταται ως εξής:

"Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται στις δραστηριότητες βοήθειας όταν η παροχή περιορίζεται στις εξής εργασίες, οι οποίες εκτελούνται σε περίπτωση ατυχήματος ή βλάβης οδικού οχήματος που συμβαίνει στην Ελλάδα:"

16. Το άρθρο 17 του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"Άρθρο 17

Το μετοχικό κεφάλαιο κάθε ελληνικής ανώνυμης ασφαλιστικής εταιρίας ή οι αρχικές εισφορές των μελών ελληνικού αλληλασφαλιστικού συνεταιρισμού, ολοσχερώς καταβεβλημένα κατά τη σύσταση της εταιρίας ή κατά την ίδρυση του συνεταιρισμού, δεν μπορούν να είναι κατώτερα, κατα κλάδο ασφάλισης, από τα εξής ποσά:

α. του ποσού των 360.000.000 δραχμών, εφόσον ασκούν έναν ή περισσότερους από τους κλάδους 10 μέχρι και 15,

β. του ποσού των 180.000.000 δραχμών, εφόσον ασκούν έναν ή περισσότερους από τους κλάδους 1 μέχρι και 8 και 16 και 18,

γ. του ποσού των 120.000.000 δραχμών, εφόσον ασκούν έναν ή περισσότερους από τους κλάδους 9 ή και 17,

δ. του ποσού των 480.000.000 δραχμών, εφόσον ασκούν ασφαλίσεις ζωής.

Τα δύο τρίτα (2/3) του παραπάνω κεφαλαίου ή των αρχικών εισφορών θα πρέπει να είναι καταβεβλημένα σε μετρητά."

17. Στο άρθρο 17β του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, προστίθεται παρ. 5, που έχει ως εξής:

"5. Κάθε ελληνική ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεούται μέχρι την 31.12.2000 να αυξήσει το εγγυητικό της κεφάλαιο που προβλέπεται στις παρ. 1-3 του παρόντος ως εξής:

α. σε 1.200.000 Ευρωπαικές Λογιστικές Μονάδες προκειμένου για επιχειρήσεις που ασκούν έναν η περισσότερους από τους κλάδους 10 μεχρι και 15,

β. στο διπλάσιο αυτών για όλους τους υπόλοιπους κλάδους."

18. Το άρθρο 53 του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"Άρθρο 53

1. Απαγορεύεται και είναι απολύτως άκυρη η κάλυψη κινδύνων η η ανάληψη ασφαλιστικών υποχρεώσεων στην Ελλάδα, αν αντιβαίνουν σε κανόνες περί προστασίας δημοσίου συμφέροντος.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του έβδομου κεφαλαίου του παρόντος, απαγορεύεται και είναι άκυρη η σύναψη ασφαλιστικών συμβάσεων προσώπων ή ζημιών κατά κινδύνων που πραγματοποιούνται στην ημεδαπή από επιχείρηση που δεν πληροί τις κατά το άρθρο 3 του παρόντος προυποθέσεις. Η ακυρότητα δεν μπορεί να προταθεί σε βάρος των καλόπιστων συναλλασσομένων."

19. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 16 του ν.δ/τος 400/1970 προστίθεται φράση, που έχει ως εξής:

"...ή έχει ανακληθεί η άδεια λειτουργίας τους λόγω παράβασης νόμου."

Άρθρο 36
Τροποποιήσεις και συμπληρώσεις του ν. 1569/1985 (ΦΕΚ 183 Α') "Διαμεσολάβηση στις συμβάσεις ιδιωτικής ασφάλισης", όπως τροποποιήθηκε με το ν. 1867/1989 (ΦΕΚ 227 Α') και το ν. 2170/1993 (ΦΕΚ 150 Α')

1. Ο τίτλος του κεφαλαίου Α' του Τμήματος Πρώτου του ν. 1569/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

"ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ"

2. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 1 του ν. 1569/1985, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"Διαμεσολάβηση στη σύναψη ασφαλιστικών συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, ασκούν οι ασφαλιστικοί πράκτορες, οι μεσίτες ασφαλίσεων, οι ασφαλιστικοί σύμβουλοι, οι συντονιστές ασφαλιστικών συμβούλων, καθώς και οι ασφαλιστικοί υπάλληλοι."

3. Μετά το άρθρο 1 του ν. 1569/1985 προστίθεται τίτλος, που έχει ως εξής:

"ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ"

4. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 1569/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

"Η ασφαλιστική εταιρία γνωστοποιεί εγγράφως χωρίς υπαίτια βραδύτητα στο Υπουργείο Εμπορίου την για οποιονδήποτε λόγο λύση της πρακτοριακής σύμβασης."

5. Το έκτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 1569/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

"Η ασφαλιστική επιχείρηση δεν μπορεί να προβάλει τη λήξη της πρακτοριακής σύμβασης έναντι του ασφαλισμένου που δεν γνώριζε ή δεν όφειλε να γνωρίζει τη λήξη της."

6. Τα εδάφια δεύτερο και τρίτο της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 1569/1985 αντικαθίστανται ως εξής:

"Η ως άνω ποινή επιβάλλεται, εφόσον το πρόσωπο που χρησιμοποιείται από την ασφαλιστική επιχείρηση ως πράκτορας ειναι γραμμένο στο κατ' άρθρο 3 του παρόντος επιμελητήριο. Αν το πρόσωπο αυτό δεν είναι εγγεγραμμένο στο οικείο επιμελητήριο, ο εκπρόσωπος της ασφαλιστικής επιχείρησης τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τρία χρόνια και χρηματική ποινή μέχρι τριακόσιες χιλιάδες δραχμές."

7. Τα εδάφια πρώτο και δεύτερο της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 1569/1985 αντικαθίστανται ως εξής:

"3. Ο ασφαλιστικός πράκτορας υποχρεούται να τοποθετεί τις ασφαλίσεις των πελατών του (παραγωγή) στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που πρακτορεύει. Κατ' εξαίρεση και με την προυπόθεση ότι θα ακολουθήσει πρακτοριακή σύμβαση, επιτρέπεται να τοποθετεί και σε άλλες ασφαλιστικές επιχειρήσεις που δεν πρακτορεύει στις εξής περιπτώσεις:"

8. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 1569/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

"Αν για οποιονδήποτε λόγο λυθεί ή λήξει η πρακτοριακή σύμβαση, η ασφαλιστικη επιχείρηση καταβάλλει στον πράκτορα προμήθεια τριών ετών που αναλογεί στην παραγωγή του, η οποία εξακολουθεί, γι' αυτό το διάστημα, να παραμένει στην επιχείρηση στο μέτρο που θα την εδικαιούτο αν δεν είχε λυθεί ή λήξει η σύμβαση. Δεν οφείλεται προμήθεια, αν η σύμβαση λύθηκε με καταγγελία εκ μέρους της ασφαλιστικής επιχείρησης που οφείλεται σε βαρύ παράπτωμα του πράκτορα, που

συνεπάγεται ποινική ή αστική ευθύνη του ή αν λύθηκε με πρωτοβουλία του πράκτορα."

9. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 1569/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Τα ονόματα των ασφαλιστικών πρακτόρων, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο κατ' άρθρο 3 του παρόντος νόμου οικείο επιμελητήριο, καταχωρούνται με αλφαβητική σειρά σε ειδικό βιβλίο (μητρώο ασφαλιστικών πρακτόρων που τηρείται χωριστά από τα μητρώα των μεσιτών ασφαλίσεων και των ασφαλιστικών συμβούλων), στο οποίο αναγράφονται η ημερομηνία εγγραφής τους, οι ανανεώσεις και τυχόν διαγραφές, οι εταιρίες ασφαλιστικής πρακτόρευσης, των οποίων στη διοίκηση συμμετέχουν ή έχουν συμμετάσχει, καθώς και η διάρκεια αυτής της συμμετοχής."

10. Η παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 1569/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Ο πράκτορας υποχρεούται σε όλα τα έγγραφά του και σε όλες τις επαγγελματικές του συναλλαγές να αναγράφει και να δηλώνει την ιδιότητά του ως ασφαλιστικού πράκτορα ή των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που πρακτορεύει, καθώς και τον αριθμό μητρώου του."

11. Η υποπερίπτωση Α 1 της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 1569/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

"Α 1) είτε τέσσερα χρόνια ως διευθύνων σε επιχείρηση ασφαλιστικής μεσιτείας είτε ως μεσίτης ασφαλίσεων ή ως συντονιστής ασφαλιστικών συμβούλων ή ασφαλιστικός σύμβουλος είτε ως υπάλληλος σε επιχειρήσεις ασφαλιστικής μεσιτείας ή πρακτόρευσης ή συντονισμού ασφαλιστικών συμβούλων και ασφαλιστικού συμβούλου ή ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής επιχείρησης στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό."

12. Οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 7 του ν. 1569/1985 αντικαθίστανται και προστίθενται και νέες παράγραφοι 4 και 5, που έχουν ως εξής:

"2. α. Αν ο ενδιαφερόμενος είναι υπήκοος άλλου Κράτους - Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αντί των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 περίπτωση (α) και περίπτωση (ε) υποπεριπτώσεις Α 3 και Α 4 αυτού του άρθρου αρκεί να έχει πραγματικά και αδιάλειπτα εργασθεί:

α) είτε για τέσσερα (4) συνεχή χρόνια ως ανεξάρτητος ασφαλιστικός πράκτορας ή μεσίτης ασφαλίσεων ή διευθυντής σε αντίστοιχες επιχειρήσεις,

β) είτε για δύο (2) συνεχή έτη, ως άνω υπό α, όταν ο ενδιαφερόμενος επιπλέον αποδεικνύει ότι έχει εργασθεί τρία (3) τουλάχιστον χρόνια σε έναν ή περισσότερους πράκτορες ή μεσίτες ασφαλίσεων ή σε μια ή περισσότερες ασφαλιστικές επιχειρήσεις,

γ) είτε για ένα (1) χρόνο, ως άνω υπό α, όταν ο ενδιαφερόμενος επιπλέον αποδεικνύει ότι για το επάγγελμα του ασφαλιστικού πράκτορα έχει κατάρτιση που βεβαιώνεται με πιστοποιητικό αναγνωρισμένο από το Κράτος ή κρίνεται απολύτως ικανοποιητικό από την αρμόδια επαγγελματική ένωση.

β. Θεωρείται ότι έχει ασκήσει δραστηριότητα διευθύνοντα επιχείρησης, κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, κάθε πρόσωπο που έχει ασκήσει την αντίστοιχη δραστηριότητα:

α) είτε τα καθήκοντα διευθυντή επιχείρησης ή υποκαταστήματος,

β) είτε τα καθήκοντα του αναπληρωτή του διευθυντή επιχείρησης ή του εξουσιοδοτημένου να την εκπροσωπεί, εφόσον τα καθήκοντα αυτά συνεπάγονται ευθύνη αντίστοιχη με εκείνη του διευθυντή της επιχείρησης που εκπροσωπεί.

Τα καθήκοντα που προβλέπονται στην παράγραφο 2 περ. β' αυτού του άρθρου πρέπει να συνεπάγονται ευθύνες σε θέματα κατάρτισης, διαχείρισης και εκπλήρωσης ασφαλιστικών συμβάσεων.

3. α. Αν ο ενδιαφερόμενος είναι υπήκοος άλλου Κράτους-Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η συνδρομή των προϋποθέσεων που προβλέπονται από τις παραγράφους 1 και 2 αυτού του άρθρου αποδεικνύεται από πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή ή οργανισμό ή άλλο νομικό πρόσωπο του Κράτους-Μέλους καταγωγής ή προέλευσης του ενδιαφερομένου και υποβάλλεται στο Υπουργείο Εμπορίου. Ως πιστοποιητικό ποινικού μητρώου θεωρείται το πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από τις αρμόδιες αρχές του Κράτους-Μέλους καταγωγής ή προέλευσης, σύμφωνα με το άρθρο 2 του π.δ/τος 530/1991 (ΦΕΚ 205 Α').

β. Βεβαιώσεις που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν στις αρμόδιες αρχές Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αφορούν τις δραστηριότητες ασφαλιστικών πρακτόρων στην Ελλάδα χορηγούνται από τα κατά τόπους αρμόδια επιμελητήρια.

4. Η εγγραφή γίνεται εφόσον το αρμόδιο επιμελητήριο διαπιστώσει την πληρότητα των δικαιολογητικών των παραγράφων 1, 2 και 3 αυτού του άρθρου.

Οι δραστηριότητες που προβλέπονται στις παραγράφους 1 εδ. ε' και 2 αυτού του άρθρου δεν πρέπει να έχουν παύσει να ασκούνται για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δέκα (10) ετών από την ημερομηνία κατάθεσης των πιστοποιητικών που πιστοποιούν τις ως άνω δραστηριότητες.

5. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μπορούν να καθορίζονται αρχές, οργανισμοί, επαγγελματικές οργανώσεις ή άλλα πρόσωπα που θα εκδίδουν τα πιστοποιητικά που αφορούν τις γενικές, εμπορικές ή επαγγελματικές γνώσεις, καθώς και την επαγγελματική εμπειρία και το είδος των αποδεικτικών στοιχείων αυτής, που προβλέπονται στο άρθρο αυτό. Με όμοιες αποφάσεις μπορούν επίσης να καθορίζονται τα επίπεδα των ως άνω γνώσεων, οι προϋποθέσεις κτήσεώς τους, ο τρόπος ελέγχου τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια."

13. Το άρθρο 11 του ν. 1569/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

"Άρθρο 11
Ενδικοφανής προσφυγή

Αν απορριφθεί από το αρμόδιο επιμελητήριο η αίτηση για εγγραφή σ' αυτό, ο αιτών μπορεί να προσφύγει ενώπιον του Υπουργού Ανάπτυξης μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την κοινοποίηση της απορριπτικής απόφασης."

14. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 12 του ν. 1569/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

"Μέσα στην ίδια προθεσμία είναι υποχρεωμένο να υποβάλει στο αρμόδιο επιμελητήριο υπεύθυνη δήλωση του ν.δ/τος 1599/1986, με την οποία να βεβαιώνεται ότι τήρησε τις ως άνω υποχρεώσεις του."

15. Η παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 1569/1985 τροποποιείται ως εξής:

"1. Ο ασφαλιστικός πράκτορας που έχει εγγραφεί στο μητρώο ασφαλιστικών πρακτόρων, προκειμένου να ανανεώσει την εγγραφή του, μέσα στο πρώτο τρίμηνο κάθε τρίτου έτους, λαμβάνοντας ως αφετηρία την 1η Ιανουαρίου του έτους αμέσως μετά την εγγραφή του, υποβάλλει στο αρμόδιο επιμελητήριο νέα πιστοποιητικά των περιπτώσεων β', γ', δ' και ε' υποπερίπτ. Β' της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου."

16. Πριν το άρθρο 15α του ν. 1569/1985 τίθεται νέος τίτλος ως εξής:

"ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ"

17. Η παρ. 1 του άρθρου 15α του ν. 1569/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Μεσίτης ασφαλίσεων είναι το πρόσωπο, το οποίο έχει ως αποκλειστικό έργο, κατ' εντολή του ασφαλιζομένου, χωρίς να δεσμεύεται ως προς την επιλογή της ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής επιχείρησης, έναντι προμήθειας που καταβάλλεται από τις ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, να φέρει σε επαφή ασφαλιζομένους ή αντασφαλισμένους και ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, να προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές εργασίες για τη σύναψη ασφαλιστικών η αντασφαλιστικών συμβάσεων, να λαμβάνει την αποδοχή από την ασφαλιστική ή αντασφαλιστική επιχείρηση και την έγκριση του ασφαλιζομένου ή αντασφαλιζομένου και να βοηθά κατά τη διαχείριση και την εκτέλεσή τους, ιδίως σε περίπτωση επέλευσης του κινδύνου."

18. Οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως 7 του άρθρου 15α του ν. 1569/1985 καταργούνται και η παρ. 8 αναριθμείται σε παρ. 3 που αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Οι διατάξεις των άρθρων 6, 7, 8, 10 και 11 του παρόντος νομου εφαρμόζονται αναλόγως και επί μεσιτών ασφαλίσεων. Οι χρονικές προυποθέσεις που αναφέρονται στα άρθρα αυτά περιλαμβάνουν και την επαγγελματική απασχόληση ως πράκτορα ή υπαλλήλου ελληνικής ή αλλοδαπής επιχείρησης ασφαλιστικής πρακτόρευσης."

19. Η παρ. 9 του άρθρου 15α του ν. 1569/1985 αναριθμείται σε παρ. 4 και τα εδάφια πρώτο και δεύτερο αυτής αντικαθίστανται ως εξής:

"4. Ο μεσίτης ασφαλίσεων πρέπει να έχει δεσμεύσει περιουσία ύψους ίσου με το σε δραχμές ισόποσο των 200.000 Ευρωπαικών Λογιστικών Μονάδων (Ε.Λ.Μ.) προς εξασφάλιση της καλής εκτέλεσης των εργασιών του. Η δέσμευση μπορεί να περιορισθεί, αν ο ενδιαφερόμενος προσκομίσει στο Υπουργείο Εμπορίου ασφαλιστήριο επαγγελματικής ευθύνης που προέρχεται από λάθη και παραλείψεις κατά την άσκηση του επαγγέλματός του με όριο κάλυψης το σε δραχμές ισόποσο των 400.000 Ε.Λ.Μ. τουλάχιστον. Το Υπουργείο Ανάπτυξης γνωστοποιεί την τήρηση των ως άνω προϋποθέσεων, καθώς και για τη διάρκεια της ασφαλιστικής κάλυψης, η οποία υποβάλλεται στο κατά την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου επιμελητήριο για την εγγραφή ή ανανέωση της εγγραφής στο οικείο μητρώο μεσιτών ασφαλίσεων..."

20. Οι παρ. 10 και 11 του άρθρου 15α του ν. 1569/1985 αναριθμούνται σε παρ. 5 και 6 αντίστοιχα, προστίθεται δε παράγραφος 7, που έχει ως εξής:

"7. Ο μεσίτης ασφαλίσεων πρέπει να απολαύει νομικής και οικονομικής ανεξαρτησίας έναντι των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Ο μεσίτης ασφαλίσεων, εφόσον του ζητηθεί, γνωστοποιεί προς τους ενδιαφερομένους να προβούν σε ασφάλιση ή αντασφάλιση, οποιαδήποτε άμεση νομική ή οικονομική δέσμευση προς μία ασφαλιστική ή αντασφαλιστική επιχείρηση ή οποιαδήποτε κατοχή εταιρικών μεριδίων ή μετοχών σε ή από ασφαλιστική επιχείρηση, που θα μπορούσε να επηρεάσει την πλήρη ελευθερία επιλογής ασφαλιστικής επιχείρησης. Μέσα στο πρώτο τρίμηνο κάθε έτους, λαμβάνοντας ως αφετηρία την 1η Ιανουαρίου του έτους αμέσως μετά την εγγραφή του, ο μεσίτης ασφαλίσεων υποβάλλει στο αρμόδιο επιμελητήριο την κατανομή των δραστηριοτήτων του με τις διάφορες ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά το προηγούμενο έτος."

21. Το άρθρο 15β του ν. 1569/1985 καταργείται.

22. Η παρ. 1 του άρθρου 15γ του ν. 1569/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Ο μεσίτης ασφαλίσεων που έχει εγγραφεί στο μητρωο μεσιτών ασφαλίσεων, προκειμένου να ανανεώσει την εγγραφή του, μεσα στο πρώτο τριμηνο κάθε τρίτου έτους, λαμβάνοντας ως αφετηρία την 1η Ιανουαρίου του έτους αμέσως μετά την εγγραφή του, υποβάλλει στο αρμόδιο επιμελητήριο νέα πιστοποιητικά των περιπτώσεων β', γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 7, καθώς και την υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 7 παρ. 1 Β του παρόντος."

23. Μετά το άρθρο 15ε του ν. 1569/1985 προστίθεται τίτλος ως εξής:

"ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ"

24. Η παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 1569/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Ασφαλιστικος σύμβουλος ειναι το φυσικο ή νομικό πρόσωπο, το οποίο μελετά την αγορα, παρουσιάζει και προτείνει λύσεις ασφαλιστικης κάλυψης των αναγκών των πελατών με ασφαλιστικές συμβασεις για λογαριασμό των ασφαλιστικών επιχειρήσεων ή ασφαλιστικών πρακτόρων ή μεσιτών ή συντονιστών ασφαλιστικών συμβούλων για την πρόσκτηση εργασιών. Η σχέση που συνδέει τον ασφαλιστικό σύμβουλο με τους ως άνω ειναι σύμβαση έργου. Ο ασφαλιστικός σύμβουλος δεν έχει δικαίωμα υπογραφής ασφαλιστηρίων ούτε εκπροσώπησης ασφαλιστικής επιχείρησης ή ασφαλιστικού πράκτορα ή μεσίτη. Κάθε αντίθετη συμφωνία είναι άκυρη."

25. Η παρ. 3 του άρθρου 16 του ν. 1569/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται αναλόγως."

26. Η παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 1569/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

"5. Με αποφάσεις του Υπουργού Ανάπτυξης, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να εισάγεται ο θεσμός και οι όροι εργασίας του δόκιμου ασφαλιστικού συμβούλου, να εισάγονται πρότυπα βασικών όρων συμβάσεων συνεργασίας, να προβλέπονται δραστηριότητες των ασφαλιστικών συμβούλων που είναι ασυμβίβαστες με το επάγγελμά τους, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή

του παρόντος άρθρου."

27. Οι παράγραφοι 3, 4 και 5 του άρθρου 17 του ν. 1569/1985 αντικαθίστανται ως εξής:

"3. Τα μητρώα των ασφαλιστικών συμβούλων τηρούνται στα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού επιμελητήρια. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 του άρθρου 6, 2 και 3 του άρθρου 7 και των άρθρων 10, 13 και 14 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως.

4. Αν ο ενδιαφερόμενος είναι υπήκοος άλλου Κράτους - Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αντί των προϋποθέσεων του εδ. α' της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού αρκεί να έχει πραγματικά και αδιάλειπτα εργασθεί:

α) είτε για δύο (2) συνεχή έτη, ως ανεξάρτητος επαγγελματίας ή ως εργαζόμενος σε επιχείρηση ασφαλιστικού πράκτορα ή μεσίτη ασφαλιστών ή μιας ή περισσότερων ασφαλιστικών επιχειρήσεων,

β) είτε για ένα (1) έτος με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην περίπτωση α', όταν ο δικαιούχος δύναται να αποδείξει για την εν λόγω δραστηριότητα προηγούμενη κατάρτιση, η οποία βεβαιώνεται με πιστοποιητικό αναγνωρισμένο από το κράτος ή κρίνεται ως απολύτως ικανοποιητικό από την αρμόδια επαγγελματική ένωση.

5. Η πραγματική άσκηση τουλάχιστον για ένα (1) έτος εργασιών ασφαλιστικού πράκτορα ή μεσίτη θεωρείται ισότιμη με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου."

28. Οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 20 του ν. 1569/1985 αντικαθίστανται ως εξής:

"2. Το άρθρο 17 του παρόντος εφαρμόζεται και επί συντονιστών ασφαλιστικών συμβούλων. Για τους κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου ασκούντες το επάγγελμα του συντονιστή ασφαλιστικών συμβούλων και διευθυντή υποκαταστήματος ασφαλίσεων δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου.

3. Αν για οποιονδήποτε λόγο λυθεί ή λήξει η σύμβαση του συντονιστή με την ασφαλιστική επιχείρηση, η ασφαλιστική επιχείρηση καταβάλλει στο συντονιστή για χρονικό διάστημα τριών ετών από την καταγγελία την προμήθεια που του αναλογεί στην παραγωγή ασφαλιστικών συμβούλων που συντονίζει, στο μέτρο που η παραγωγή αυτή εξακολουθεί να παραμένει για το διάστημα αυτό στην επιχείρηση. Δεν οφείλεται προμήθεια αν η σύμβαση λύθηκε με καταγγελία εκ μέρους της ασφαλιστικής επιχείρησης που οφείλεται σε βαρύ παράπτωμα του συντονιστή, το οποίο συνεπάγεται αστική ή ποινική ευθύνη ή αν λύθηκε με πρωτοβουλία του συντονιστή."

29. Το "ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'" αναριθμείται σε "ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'" με τον τίτλο "ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ".

30. Το άρθρο 9 του ν. 1569/1985 μεταφέρεται στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ως άρθρο 19α και συμπληρώνεται ως εξής:

"Επίσης η ιδιότητα του ασφαλιστικού πράκτορα είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του μεσίτη ασφαλίσεων."

31. Μέσα σε ένα (1) έτος από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου οι πρώην εγγεγραμμένοι στα οικεία μητρώα ασφαλιστικοί πράκτορες ή σύμβουλοι, οι οποίοι δεν ανανέωσαν την εγγραφή τους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 1 του ν. 1569/1985, μπορούν να ανανεώσουν την εγγραφή τους, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 1 εδ. β', γ', δ' και ε' του ίδιου νόμου και δεν συντρέχουν στο πρόσωπό τους τα ασυμβίβαστα του άρθρου 19α αυτού.

Άρθρο 37
Τροποποιήσεις και συμπληρώσεις του κ.ν. 489/1976 (ΦΕΚ 331 Α') "Περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως της εξ ατυχημάτων αυτοκινήτων αστικής ευθύνης", όπως κωδικοποιήθηκε με το π.δ. 237/1986 (ΦΕΚ 110 Α') και τροποποιήθηκε με το ν.1867/1989 (ΦΕΚ 227 Α'), τα π.δ. 264/1991 (ΦΕΚ 98 Α') και 314/1993 (ΦΕΚ 134 Α') και το ν. 2170/1993 (ΦΕΚ 150 Α') και το π.δ. 252/1996 (ΦΕΚ 86 Α')

1. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 2 του κ.ν. 489/1976, όπως αυτός ισχύει, καταργείται.

2. Στο άρθρο 5 του κ.ν. 489/1976 , όπως ισχύει, προστίθεται παρ. 4, που έχει ως εξής:

"4. Σε περίπτωση κυκλοφορίας οχήματος χωρίς το παραπάνω ειδικό σημα επιβάλλονται, πέραν των αναφερόμενων στο άρθρο 12 ποινών, και οι παρακάτω κυρώσεις:

α. αφαίρεση των πινακίδων και άδειας κυκλοφορίας, με πράξη της αστυνομικής αρχής, η οποία δεν τις επιστρέφει, αν ο ενδιαφερόμενος δεν προσκομίσει το σχετικό σήμα,

β. απαγόρευση μεταβίβασης του οχήματος ή αλλαγής του κινητήρα του,

γ. χρηματικό πρόστιμο, το οποίο βεβαιώνεται με πράξη της αστυνομικής αρχής, υπέρ του κατα το άρθρο 16 του κ.ν. 489/1976 Επικουρικού Κεφαλαίου ίσο με το σε δραχμές ισόποσο των 500 ECU για τα λεωφορεία και τα φορτηγά δημόσιας χρήσης, των 250 ECU για τα επιβατηγά και άλλα οχήματα κάθε φύσης και των 100 ECU για τα δίκυκλα. Το ως άνω χρηματικό πρόστιμο εισπράττεται κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε..

δ. Απαγόρευση χορήγησης του ειδικού σήματος τελών κυκλοφορίας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Δημόσιας Τάξης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια, που είναι αναγκαία για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου."

3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 6 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"α. Ο ασφαλιστής ευθύνεται βάσει ενιαίου ασφαλίστρου, έναντι των τρίτων που ζημιώθηκαν από την κυκλοφορία αυτοκινήτων που έχουν τον τόπο συνήθους στάθμευσης στην Ελλάδα, στα εδάφη των Κρατών-Μελών της Ε.Ε., σύμφωνα με τη νομοθεσία και τις υποχρεωτικές καλύψεις του κράτους του ατυχήματος ή την κάλυψη που προβλέπεται από το ασφαλιστήριο ή την ελληνική νομοθεσία, όταν αυτή είναι υψηλότερη. Το ίδιο ισχύει και για τα λοιπά κράτη, των οποίων τα Εθνικά Γραφεια Διεθνούς Ασφάλισης έχουν προσυπο-

γράψει την κατά το άρθρο 2 παρ. 2 του παρόντος σύμβαση."

4. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 6 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"Την κατά το εδάφιο α' ευθύνη έχει και το Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης από την κυκλοφορία αυτοκινήτων που έχουν τον τόπο συνήθους στάθμευσης στην Ελλάδα στα εδάφη των παραπάνω Κρατών."

5. Στο άρθρο 6 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, η παρ. 6 αναριθμείται σε παρ. 7 και προστίθεται παρ. 6, που έχει ως εξής:

"6. Ο ασφαλιστής υποχρεούται εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή δήλωσης ατυχήματος σ' αυτόν εκ μέρους του ασφαλισμένου, να έχει ολοκληρώσει τη διαδικασία διακανονισμού της ζημιάς. Η μη συμμόρφωση του ασφαλιστή προς την υποχρέωση αυτή επισύρει τις κυρώσεις του άρθρου 38 παρ. 1 και 2 του παρόντος."

6. Η παρ. 1 του άρθρου 13 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, καταργείται.

7. Η παρ. 2 του άρθρου 13 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Δεν ενεργείται έλεγχος για την ύπαρξη ασφαλιστικής κάλυψης σε αυτοκίνητα που εισέρχονται ή κυκλοφορούν στην Ελλάδα, τα οποία έχουν τόπο συνήθους στάθμευσης το έδαφος άλλου κράτους, το Εθνικό Γραφείο του οποίου έχει προσυπογράψει μετά του Ελληνικού Γραφείου Διεθνούς Ασφάλισης την κατά το άρθρο 2 παρ. 2 του παρόντος σύμβαση."

8. Οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 27 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, αναριθμούνται σε 3 και 4 και προστίθεται παρ. 2, που έχει ως εξής:

"2. Ο διακανονισμός των ζημιών στην Ελλάδα γίνεται είτε απευθείας από το Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης είτε από διακανονιστές μέλη του, τους οποίους διορίζει το Γραφείο, είτε από εντεταλμένους ανταποκριτές των αλλοδαπών ασφαλιστών κατόπιν προτάσεως του Γραφείου της έδρας τους και εγκρίσεως του Ελληνικού Γραφείου."

9. Η αναριθμηθείσα ως άνω παρ. 3 του άρθρου 27 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Επίσης το Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης βαρύνεται με αποζημιώσεις για ατυχήματα που προκαλούνται στο έδαφος χώρας με την οποία έχει προσυπογράψει την κατά το άρθρο 2 παρ. 2 του νόμου αυτού σύμβαση από αυτοκίνητα που έχουν τον τόπο συνήθους στάθμευσής τους στην Ελλάδα. Ομοίως, βαρύνεται με αποζημιώσεις για ατυχήματα στο έδαφος χώρας μετά του αντίστοιχου γραφείου της οποίας έχει συνάψει την κατά το άρθρο 30 παρ.1 εδάφιο α' του παρόντος νόμου σύμβαση και σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης αυτής, εφόσον τα αυτοκίνητα αυτά είναι εφοδιασμένα με το πιστοποιητικό διεθνούς ασφάλισης σε ισχύ, που χορηγήθηκε από το Γραφείο."

10. Τα εδάφια πρώτο και δεύτερο της αναριθμηθείσας ως άνω παρ. 4 του άρθρου 27 του κ.ν. 489/1976 αντικαθίστανται ως εξής:

"4α. Προκειμένου για αυτοκίνητο που έχει τον τόπο της συνήθους στάθμευσής του στην Ελλάδα και είναι ανασφάλιστο, το Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης έχει αναγωγικό δικαίωμα κατά του κυρίου, κατόχου και οδηγού για το ποσό της αποζημίωσης, την οποία κατέβαλε προς τρίτους ή υποχρεούται να καταβάλει στο αντίστοιχο Γραφείο της χώρας του ατυχήματος, καθώς και κατά του Επικουρικού Κεφαλαίου στις περιπτώσεις του άρθρου 19 παρ. 1 εδάφια β, γ' και δ' του κ.ν. 489/1976.

Το ίδιο ισχύει και για ατύχημα που προκλήθηκε από το αυτοκίνητο σε βάρος υπηκόων κράτους-μέλους της Ε.Ε. υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 6 παρ. 3 του νόμου αυτού.

β. Σε περίπτωση που ο ασφαλιστής καταβάλει αποζημίωση κατα το άρθρο 6 παρ. 3 εδάφιο α του νόμου αυτού, πέραν του ορίου ευθύνης του, που ορίζεται στο άρθρο 29 παρ.1, έχει δικαίωμα αναγωγής κατά του Γραφείου Διεθνούς Ασφάλισης για το υπερβάλλον."

11. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 28 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, καταργείται.

12. Η παρ. 5 του άρθρου 28 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"5. α. Οι αλληλασφαλιστικοί συνεταιρισμοί, οι προβλεπόμενοι από το άρθρο 35 παρ. 4 του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, καθίστανται υποχρεωτικώς μέλη του Διεθνούς Γραφείου Ασφάλισης, εφόσον καλύπτουν τον κίνδυνο ασφάλισης αστικής ευθύνης αυτοκινήτου.

β. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της συνέλευσης των μελών του Γραφείου Διεθνούς Ασφάλισης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να γίνουν μέλη του και οι αλληλασφαλιστικοί συνεταιρισμοί που διέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 35 παρ. 1-3, 36 και 37 του ν.δ/τος 400/1970, όπως ισχύει, εφόσον καλύπτουν τον ίδιο κίνδυνο."

13. Η παρ. 4 του άρθρου 29 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"4. Με απόφαση της Διαχειριστικής του Επιτροπής, το Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση πιστοποιητικών διεθνούς ασφαλισης, σε μέλος που δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με το νόμο αυτόν και με τις σχετικές υπουργικές αποφάσεις και να ζητήσει από το μέλος να διακόψει την έκδοση πιστοποιητικών διεθνούς ασφάλισης, τα οποία του έχουν χορηγηθεί και να επιστρέψει το απόθεμα των εντύπων αυτών, τα οποία έχει στην κατοχή του."

14. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' και η περίπτωση β' της παρ. 3 του άρθρου 33 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

"α. Για την κάλυψη των εξόδων λειτουργίας, τα μέλη καταβάλλουν στο Γραφειο Διεθνούς Ασφάλισης ως δικαίωμα εγγραφής εισφορά, η οποια δεν μπορεί να είναι κατώτερη του ισόποσου σε δραχμές των 3.000 ECU.

β. Για την κάλυψη των υποχρεώσεων του Γραφείου Διεθνούς Ασφάλισης από την κυκλοφορία ανασφάλιστων αυτοκινήτων και από τον άμεσο διακανονισμό ζημιών από ατυχήματα προκαλούμενα στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή από αυτοκίνητα που έχουν τόπο συνήθους στάθμευσης αντίστοιχα στην αλλοδαπή ή στην ημεδαπή,

καθώς και για την κάλυψη της δαπάνης για την αντασφάλιση της κατά το νόμο αυτόν ευθύνης του, καταβάλλεται ετήσια αναλογική εισφορά, που υπολογίζεται για κάθε μέλος ανάλογα με την παραγωγή ασφαλίστρων του στον κλάδο αστικής ευθύνης αυτοκινήτων κατά την προηγούμενη χρήση. Αν η Διαχειριστική Επιτροπή εκτιμήσει ότι τα κεφάλαια που διαθέτει οποιαδήποτε στιγμή το Γραφείο δεν επαρκούν για την εκπλήρωση εκκρεμών υποχρεώσεών του, κάθε μέλος υποχρεούται να καταβάλει συμπληρωματική αναλογική εισφορά μέσα σε ένα (1) μήνα από τη λήψη της σχετικής απόφασής της."

15. Η παρ. 6 του άρθρου 33 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"6. Οι διατάξεις του άρθρου 25 εφαρμόζονται αναλόγως σε περίπτωση που μέλος παραβαίνει τις υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου περί εισφορών."

16. Στο άρθρο 33 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, προστίθεται παρ. 8, που έχει ως εξής:

"8. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της συνέλευσης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να επιβάλλεται συμπληρωματική αναλογική εισφορά, αν η Διαχειριστική Επιτροπή εκτιμήσει ότι τα κεφάλαια που διαθέτει οποιαδήποτε στιγμή το Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης δεν επαρκούν για την εκπλήρωση εκκρεμών υποχρεώσεών του."

17. Η παρ. 7 του άρθρου 33 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, καταργείται.

18. Μετά το άρθρο 34 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, προστίθεται νέο άρθρο 34α, που έχει ως εξής:

"Άρθρο 34α

1. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται "κράτη-μέλη της Ε.Ο.Κ." νοείται Κράτη-μέλη της Ευρωπαικής Ένωσης και λοιπά Κράτη-μέλη του Ευρωπαικού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.).

2. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται η από 12 Δεκεμβρίου 1973 "Συμπληρωματική Συμφωνία μεταξύ Εθνικών Γραφείων" (CONVENTION COMPLEMENTAIRE ENTRE BUREAUX NATIONAUX POUR L' APPLICATION DE LA DIRECTIVE DU CD AVRIL 1972), νοείται η από 15 Μαρτίου 1991 Πολυμερής Σύμβαση Εγγυήσεως μεταξύ Εθνικών Γραφείων Διεθνούς Ασφάλισης, η οποία δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα Ευρωπαικών Κοινοτήτων L 177, 5.7.91 (CONVENTION MULTILATERAL DE GARANTIE ENTRE BUREAUX NATIONAUX D' ASSUREURS)."

19. Στο άρθρο 38 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, προστίθεται παρ. 4, που έχει ως εξής:

"4. Η μη συμμόρφωση της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος προς τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4 του παρόντος τιμωρείται με χρηματική ποινή μέχρι το σε δραχμές ισόποσο των 4.000 Ευρωπαικών Λογιστικών Μονάδων."

20. Όπου στις διατάξεις του ν.δ/τος 400/1970, του ν. 489/1976 και ν.1569/1985, όπως ίσχυαν, αναφέρεται ο Υπουργός Εμπορίου, νοείται ο Υπουργός Ανάπτυξης.

21. Στην περίπτωση δ) της παρ. 1 του άρθρου 19 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, προστίθενται δύο εδάφια, που έχουν ως εξής:

"Στην περίπτωση αυτή, το Επικουρικό Κεφάλαιο έχει δικαίωμα αναγωγής κατά του διαμεσολαβήσαντος στην ασφάλιση προσώπου μέχρι του ισόποσου σε δραχμές των 1500 ECU, εκτός αν αυτός αποδείξει ότι δεν γνώριζε ούτε μπορούσε να γνωρίζει, οσηδήποτε επιμέλεια και αν είχε επιδείξει, την επικείμενη πτώχευση ή ανάκληση. Ο παραπάνω περιορισμός της ευθύνης του διαμεσολαβήσαντος δεν ισχύει, αν αυτός ενήργησε με δόλο. Επίσης, στην ως άνω περίπτωση το Επικουρικό Κεφάλαιο έχει ιδία αξίωση κατά του αντασφαλιστή για τις υποχρεώσεις του προς την ασφαλιστική επιχείρηση που προκύπτουν από την αντασφαλιστική σύμβαση αστικής ευθύνης από χερσαία οχήματα."

22. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Ανάπτυξης, μπορεί να κωδικοποιούνται σε ενιαίο κείμενο οι διατάξεις της νομοθεσίας γενικά για την ιδιωτική ασφάλιση.

23. Η παρ. 1 του άρθρου 4 του κ.ν. 489/1976 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Η κατά τα προηγούμενα άρθρα ασφάλιση συνάπτεται από ασφαλιστές οι οποίοι νόμιμα ασκούν στην Ελλάδα επιχείρηση ασφάλισης ευθύνης από αυτοκίνητα και είναι μέλη της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών. Ασφαλιστικές επιχειρήσεις, που ασκούν νόμιμα στην Ελλάδα επιχείρηση ασφάλισης ευθύνης από αυτοκίνητα, γίνονται υποχρεωτικά με μόνη την αίτησή τους μέλη της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος. Η Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος υποχρεούται να δεχθεί ως μέλη ασφαλιστικές επιχειρήσεις που νόμιμα ασκούν επιχείρηση ασφάλισης ευθύνης από αυτοκίνητα και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να τις διαγράψει."

24. Η παράγραφος 2 του άρθρου 20 του κ.ν. 489/1976 καταργείται. Τα χρηματικά ποσά που είχαν επενδυθεί ή είχαν κατατεθεί σε τραπεζικό λογαριασμό σύμφωνα με την ως άνω καταργούμενη παράγραφο 2 υπέρ του Λογαριασμού Αρωγής Ασφαλισμένων επενδύονται με ευθύνη της Διαχειριστικής Επιτροπής υπέρ του Επικουρικού Κεφαλαίου ή μεταφέρονται στον προβλεπόμενο σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του κ.ν. 489/1976 λογαριασμό τράπεζας.

25. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 20 του κ.ν. 489/1976, όπως ισχύει, αναριθμούνται σε παρ. 2 και 3 και η παρ. 2 αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες του το Επικουρικό Κεφάλαιο μπορεί να συνάπτει δάνεια και να εκχωρεί ή ενεχυριάζει σε ασφάλεια του δανείου απαιτήσεις του ληξιπρόθεσμες ή και μελλοντικές εισφορές υπέρ αυτού μέχρι ποσοστό 2/3 του συνόλου τους."

26. Η παρ. 2 του άρθρου 19 του κ.ν. 489/1976 αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Η αποζημίωση δεν μπορεί να υπερβεί τα κατά το άρθρο 6 παράγραφος 5 κατώτατα όρια ασφαλιστικών ποσών του χρόνου του ατυχήματος, η δε σχετική αξίωση υπόκειται στην κατά το άρθρο 10 παρ. 2 παραγραφή."

27. Στο άρθρο 39 του κ.ν. 489/1976 προστίθεται παρ. 5 που έχει ως εξής:

"5. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μπορεί μέρος της κατά την παράγραφο 1 εισφοράς να διατίθεται υπέρ του Επικουρικού Κεφαλαίου για την εκπλήρωση των σκοπών του. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου."

Άρθρο 38

1. Τα ιδιωτικά σχολεία γενικής, τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, τα κάθε είδους φροντιστήρια, τα εργαστήρια ελευθέρων σπουδών και οι ιδιωτικοί βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί μπορούν να αυξήσουν τα δίδακτρά τους για το σχολικό έτος 1996-1997 μέχρι ποσοστό επτά τοις εκατό (7%) στα εισπραχθέντα δίδακτρα του προηγούμενου σχολικού έτους 1995-1996.

2. Τα ιδιωτικά ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης μπορούν να αυξήσουν τα δίδακτρα τους για το σχολικό έτος 1996-1997 μέχρι ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) στα εισπραχθέντα δίδακτρα του προηγούμενου σχολικού έτους 1995-1996.

3. Τα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια, που από το καταστατικό τους είναι ιδρύματα ή σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, μπορούν να αναπροσαρμόζουν τα δίδακτρά τους για το σχολικό έτος 1996-1997 έναντι των διδάκτρων σχολικού έτους 1995-1996 και πέραν του ποσοστού επτά τοις εκατό (7%) αλλά μόνο μέχρι ποσοστού που θα καλύπτει τις νομοθετημένες και ανελαστικές δαπάνες τους. Τα εν λόγω εκπαιδευτήρια υποχρεούνται να παρέχουν στους ελεγκτές του Υπουργείου Ανάπτυξης τα στοιχεία που τους ζητούνται και με τα οποία θα αποδεικνύεται ότι η γενόμενη αύξηση δεν υπερβαίνει το ύψος των νομοθετημένων και των ανελαστικών δαπανών τους.

4. Στην έννοια του όρου "δίδακτρα" περιλαμβάνονται και τα κάθε φύσης ποσά, που εισπράττονται από τα ιδιωτικά σχολεία γενικής, τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, τα κάθε είδους φροντιστήρια, τα εργαστήρια ελευθέρων σπουδών, τους ιδιωτικούς βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς και από τα ιδιωτικά ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης, για παροχή πρόσθετων υπηρεσιών που συνδέονται με την εκπαιδευτική υπηρεσία, όπως τροφεία, έξοδα μεταφοράς, δαπάνες για εκμάθηση ξένων γλωσσών, μουσικής, χορού ή για φροντιστηριακά μαθήματα κ.λπ..

5. Πληρωμές, που τυχόν έχουν γίνει για το σχολικό έτος 1996-1997 με την προοπτική αύξησης, θεωρούνται ότι έχουν δοθεί έναντι των ετήσιων ποσών που προκύπτουν από τις ρυθμίσεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου. Τα επιπλέον εισπραχθέντα ποσά επιστρέφονται.

6. Οι ιδιοκτήτες των ιδιωτικών σχολείων γενικής, τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, των κάθε είδους φροντιστηρίων, των εργαστηρίων ελευθέρων σπουδών, των ιδιωτικών βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών και των ιδιωτικών ινστιτούτων επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και τα ιδρύματα της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, που εισπράττουν δίδακτρα με την παραπάνω έννοια, κατά παράβαση των παραγράφων 1 έως και 3 του παρόντος άρθρου, τιμωρούνται με πρόστιμο από πενήντα χιλιάδες (50.000) δραχμές έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) δραχμές ανά μαθητή, για τον οποίο εισπράττονται τα δίδακτρα αυτά. Το πρόστιμο αυτό επιβάλλεται με απόφαση του οικείου νομάρχη.

7. Στις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν υπάγονται σχολεία ή φροντιστήρια ξένων γλωσσών, που λειτουργούν με βάση διμερείς μορφωτικές συμβάσεις-συμφωνίες, καθώς και σχολεία που εφαρμόζουν μόνο ξένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και δέχονται προς φοίτηση μόνο μαθητές ξένης υπηκοότητας.

Άρθρο 39

1. Στους φορείς του άρθρου 31 του ν. 1514/1985 (ΦΕΚ 13 Α'), που εποπτεύονται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και διέπονται από το ν. 1514/1985, υπάγεται από τη σύστασή της και η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.) του άρθρου 28 του ν. 1733/1987 (ΦΕΚ 171 Α').

2. Το μισθολογικό καθεστώς των ειδικών λειτουργικών επιστημόνων της Ε.Ε.Α.Ε. εξομοιώνεται πλήρως προς το καθεστώς των ειδικών λειτουργικών επιστημόνων των εθνικών ερευνητικών κέντρων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Ανάπτυξης.

3. Ως όριο ηλικίας για το διορισμό στις βαθμίδες των ερευνητών και των ειδικών λειτουργικών επιστημόνων στην Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.) και στους λοιπούς ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς, που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, νοείται το όριο ηλικίας που προβλέπεται από τις διατάξεις του π.δ. 55/1995 (ΦΕΚ 40 Α').

4. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 και στο τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 28 του ν. 1733/1987 μετά τη λέξη "...ιοντίζουσες..." προστίθενται οι λέξεις "...και μη ιοντίζουσες...".

Άρθρο 40

Στις μισθώσεις των χειμερινών και θερινών κινηματογράφων και θεάτρων οι προθεσμίες των εδαφίων α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 2041/1992 (ΦΕΚ 71 Α'), όπως αντικαταστάθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 2235/1994 (ΦΕΚ 145 Α'), παρατείνονται από τότε που έληξαν μέχρι την 30ή Μαΐου 1998.

Η ισχύς της διάταξης αυτής ανατρέχει στο χρόνο ισχύος του ν. 2235/1994. Κατά της εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων, που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή του ν. 2041/1992, όπως αντικαταστάθηκε με το ν. 2235/1994 λόγω λήξης της μίσθωσης χειμερινών και θερινών κινηματογράφων και θεάτρων, χωρεί ανακοπή λόγω της εκ του νόμου παράτασης των μισθώσεων αυτών. Με την άσκηση της ανακοπής χορηγείται από το δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου αναστολή εκτέλεσης.

Άρθρο 41

Στο άρθρο 4 του ν. 2251/1994 προστίθεται παράγραφος 12, που έχει ως εξής:

"12. α. Κάθε προμηθευτής, ο οποίος προτίθεται να συνάπτει συμβάσεις της παρ. 1 του παρόντος, υποχρεούται πριν από την έναρξη της δραστηριότητάς του αυτής να ζητήσει την καταχώρισή του στο ειδικό μητρώο που τηρείται στο Υπουργείο Ανάπτυξης.

Κανένας προμηθευτής δεν μπορεί να προτείνει τη σύναψη των ανωτέρω συμβάσεων, εάν εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος δεν εγγραφεί στο μητρώο αυτό.

β. Η ανωτέρω καταχώριση αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη θεώρηση των αναγκαίων φορολογικών βιβλίων και στοιχείων από την αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία και αποδεικνύεται με βεβαίωση που χορηγείται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης.

γ. Ο Υπουργός Ανάπτυξης μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή του να αρνείται για σοβαρούς λόγους την εγγραφή ή να προβαίνει σε, εκτός των κυρώσεων των προβλεπόμενων στην παρ. 3 του άρθρο 14 του παρόντος, προσωρινή ή οριστική διαγραφή από το εν λόγω μητρώο, αν διαπιστωθεί παραβίαση από τον εν λόγω προμηθευτή των κειμένων διατάξεων. Η διαγραφή αυτή συνεπάγεται την αυτοδίκαιη κατάργηση της σύμβασης, η δε απόφαση κοινοποιείται στην Ένωση Τραπεζών και στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία.

δ. Με αποφάσεις του Υπουργού Ανάπτυξης, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις τήρησης του προαναφερθέντος μητρώου."

Άρθρο 42

1. Οι διατάξεις του άρθρου 4 παράγραφος 2 περίπτωση β και παράγραφος 4 περίπτωση γ' του ν. 1798/1951, όπως αντικαταστάθηκαν από το άρθρο 3 του ν. 1542/1985, αντικαθίστανται ως εξής:

"Απόφαση της γενικής συνέλευσης μετά από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου, που εισηγείται αφού ερευνήσει και βεβαιωθεί ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 2".

2. Το πέμπτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 1798/1951, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 7 του ν. 1542/1985, αντικαθίσταται ως εξής:

"Ειδικά για παράβαση των αρχών που διακηρύσσονται στο άρθρο 2, το διοικητικό συμβούλιο εκτός από τη διαγραφή ή και αντί γι' αυτή δικαιούται να παραπέμψει την υπόθεση στο συμβούλιο τιμής του άρθρου 15".

3. Η παράγραφος 6 του άρθρου 7α του ν. 1798/1951 όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 7 του ν. 1542/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

"6. Οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν τελικά την ιδιοκτησία της εφημερίδας που κρίθηκε ένοχη για παράβαση των αρχών του άρθρου 2 ή, αν αθωωθεί, την ιδιοκτησία της εφημερίδας της οποίας η αίτηση απορρίφθηκε."

Άρθρο 43

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 12 Μαΐου 1997

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΙΑΝ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΒΑΣ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΡΑΣ. ΑΡΣΕΝΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΕΥΑΓ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΥΑΓ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΓΕΩΡΓ. ΡΩΜΑΙΟΣ

ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΔΗΜ. ΡΕΠΠΑΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 14 Μαΐου 1997

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΥΑΓ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * TELEX 223211 YPET GR * FAX 52 34 312

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Σολωμού 51		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.	
Πληροφορίες δημοσιευμάτων Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	5225761	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	
	5230841	Βασ. Όλγας 188, 1ος ορ.-Τ.Κ. 546 55	(031)423956
Πληροφορίες δημοσιευμάτων λοιπών Φ.Ε.Κ.	5225713	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	4136402
	5249547	Νικήτα 6-8 Τ.Κ. 185 31	4171307
Πώληση Φ.Ε.Κ.	5239762	ΠΑΤΡΑ	(061)271249
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248141	Κορίνθου 327 Τ.Κ. 262 23	224581
Βιβλιοθήκη παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248188	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	
Οδηγίες για δημοσιεύματα Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	5248785	Διοικητήριο Τ.Κ. 454 44	(0651)21901
Εγγραφή Συνδρομητών Φ.Ε.Κ. και αποστολή Φ.Ε.Κ.	5248320	ΚΟΜΟΤΗΝΗ	(0531)22637
		Δημοκρατίας 1 Τ.Κ. 691 00	26522

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
- Μέχρι 8 σελίδες 150 δρχ.
- Από 9 μέχρι 16 σελίδες 300 δρχ.
- Από 16 σελίδες και άνω προσαύξηση 100 δρχ. ανά 8σέλιδο ή μέρους αυτού

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531	Κ.Α.Ε. εσόδου υπέρ ΤΑΠΕΤ 3512
Α΄ (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κ.τλ.)	50.000 δρχ.	2.500 δρχ.
Β΄ (Υπουργικές αποφάσεις κ.τλ.)	50.000 »	2.500 »
Γ΄ (Διορισμοί, απολύσεις κ.τλ. Δημ. Υπαλλήλων)	10.000 »	500 »
Δ΄ (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κτλ.)	50.000 »	2.500 »
Αναπτυξιακών Πράξεων (Τ.Α.Π.Σ.)	25.000 »	1.250 »
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κ.τλ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	10.000 »	500 »
Παράρτημα (Πίνακες επιτυχόντων διαγωνισμών)	5.000 »	250 »
Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	10.000 »	500 »
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	3.000 »	150 »
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	250.000 »	12.500 »
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	10.000 »	500 »
ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΕΚΤΟΣ Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	200.000 »	10.000 »

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στα Δημόσια Ταμεία που δίδουν αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Οι συνδρομές του εξωτερικού επιβαρύνονται πέρα των παραπάνω αναφερομένων ποσών με τα ταχυδρομικά τέλη και μπορεί να στέλνονται με επιταγή και σε ανάλογο συνάλλαγμα στο Διευθυντή Οικονομικού του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Η πληρωμή του ποσοστού του ΤΑΠΕΤ που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται στην Αθήνα από το Ταμείο του ΤΑΠΕΤ (Σολωμού 51 - Αθήνα) και στις άλλες πόλεις από τα Δημόσια Ταμεία.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού μπορούν να στέλνουν το ποσό του ΤΑΠΕΤ μαζί με το ποσό της συνδρομής.
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι τον Μάρτιο κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες κοινού λειτουργούν καθημερινά από 08.00΄ έως 13.00΄

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ